NEUVOSTOLIITTO

№ :o 1 1957

Gorjkille nimetyn lepopuiston jäällä Moskovassa.
Valok. V. Kivrin.

ENSIMMÄISESSÄ KANSIKUVASSA — Rjasanin alueen "Rossija"-nimisen kolhoosin lypsäjä Jelizaveta Tshernova ja Kuzminskajan kone-traktoriaseman traktoristi Vladimir Rybakov.
Valok. J. Korolev.

NELJÄNNESSÄ KANSIKUVASSA — talvimaisemaa.
Valok. A. Stanovov.

NEUVOSTOLIITTO

KERRAN KUUSSA ILMESTYVÄ KUVALEHTI

N:o 1

VENÄJÄN, SUOMEN, KIINAN, KOREAN, HINDIN, URDUN, ARABIAN, SERBOKROAATIN, ENGLANNIN, RANSKAN, SAKSAN, ESPANJAN JA JAPANIN KIELELLÄ

1957

Neuvostoliitossa vieraili yleiskiinalaisen kansankokouksen ja Pekingin kansankomitean valtuuskunta. Valtuuskunnan vastaanottivat Neuvostoliiton korkeimman neuvoston puhemiehistön puheenjohtaja K. J. Voroshilov, Neuvostoliiton ministerineuvoston puheenjohtaja N. A. Bulganin ja Neuvostoliiton kommunistisen puolueen keskuskomitean ensimmäinen sihteeri N. S. Hrushtshov. Vastaanotolla, jossa vallitsi erikoisen sydämellinen ja ystävällinen ilmapiiri, Kiinan kansan edustajat kertoivat Neuvostoliiton-matkavaikutelmistaan. Tilaisuudessa vaihdettiin mielipiteitä päivänpolitiikan kysymyksistä ja kansainvälisestä tilanteesta.

Valok. A. Garanin.

Neuvostoliiton julkisuus vietti hiljattain erään vanhimman vallankumousmiehen-kommunistin, etevän neuvosto-oppineen, akateemikko Gleb Maksimilianovitsh Krzhizhanovskin syntymän 85-vuotispäivää. Hänen vallankumouksellinen toimintansa alkoi vuonna 1893. Lokakuun vallankumouksen jälkeen hän suoritti V. I. Leninin johdolla suurta työtä maan kansantalouden kuntoonpalauttamiseksi ja kehittämiseksi ja hänen nimeensä liittyy läheisesti Venäjän sähköistämisen leninläisen suunnitelman toteuttaminen. Tällä hetkellä G. M. Krzhizhanovski on perustamansa Neuvostoliiton tiedeakatemian energeettisen instituutin johtajana. **Valok. Mih. Gratshev.**

SE TULEE OLEMAAN MOSKOVASSA

NUORISON JA YLIOPPILAIDEN VI MAAILMANFESTIVAALIN LÄHESTYESSÄ

Neuvostoliiton nuorisojärjestöjen komitean puheenjohtajan S. ROMANOVSKIN haastattelulausunto

Moskovan osalle on langennut kunnia vastaanottaa nuorison ja ylioppilaiden VI maailmanfestivaalin osanottajat. Kuluvan vuoden heinäkuussa Moskovaan saapuu maailman kaikilta puolilta nuoria, eri kansakuntien ja poliittisten virtausten ja katsantokantojen edustajia. Neuvostoliitossa odotetaan ilolla kalliita vieraita, sillä festivaaliaate — rauha ja ystävyys — on kallis jokaiselle neuvostoihmiselle.

Kolmekymmentä tuhatta ulkomaalaista nuorta tulee osallistumaan mielenkiintoisen ja tapahtumarikkaan festivaaliohjelman suoritukseen. Festivaaliohjelma, joka on tuhansien nuorten kollektiivisen ajatuksen tuote, voi eräissä renkaissaan tulla muutetuksi paikallisten mahdollisuuksien ja olosuhteiden mukaiseksi, mutta kokonaisuudessaan se on pohdittu ja punnittu niin yksityiskohtaisesti, että voidaan olla varmoja festivaalin muuttumisesta hyväntahdon ihmisten kansainvälisen yhtenäisyyden kirkkaaksi ja värikkääksi juhlatilaisuudeksi.

Festivaalin pitäisi alkaa heinäkuun 28 päivänä ja päättyä elokuun 11 päivänä. Viisitoista päivää ei ole pitkä aika, mutta me koetamme luoda mitä parhaimmat ehdot festivaalivieraiden ystävälliselle kanssakäymiselle, ajatusten vaihdolle ja keskinäiselle tutustumiselle.

Joka päiväksi on suunniteltu kymmeniä kohtauksia, keskustelutilaisuuksia, selostuksia ja ajatustenvaihtoa saman taikka eri ammattien edustajien — metallimiesten, rakennusalan työntekijäin, opettajain ym. kesken. Festivaalin osanottajilla on mitä näyttää ja kertoa toisilleen, jolle asialle omistetaan erikoisia kohtauksia. Ulkomaalaiset ystävämme saavat mahdollisuuden tutustua Neuvostoliiton talouteen ja kulttuuriin, neuvostoihmisten elämään ja elintapoihin, tuotantolaitosten, neuvostotilojen, kollektiivitalouksien sekä tieteellisten ja oppilaitosten työhön.

Moskovan festivaalin ohjelma on tavattoman tiivis. Joka päivälle on suunniteltu noin 300—350 erilaista tilaisuutta, siinä luvussa noin 65—70 teatterinäytäntöä, musiikki- ja tanssikollektiivien esitystä ja soolokonserttia. Moskovan teatterit, konserttisalit ja seurahuoneet tarjoavat näyttämönsä nuorille esittäjille. Kahdessa viikossa pidetään kansainvälisiä taidekisoja 24. Maailman kaikilta puolilta Moskovaan saapuvat laulajat, viulu- ja pianotaiteilijat, tanssijat, kuorot ja jazz-orkesterit saavat näyttää taitoaan. Festivaaliyleisö saa nähdä klassillista balettia, kansantanssia sekä nykyaikaisia salonkitansseja. Tuhannet festivaalin osanottajat tulevat näyttämään taitoaan teattereissa, ulkoilmanäyttämöillä ja puistoissa. Koko suuren kaupungin väestö tulee juhlayleisön ominaisuudessa osoittamaan suosiotaan lahjakkaalle nuorisolle.

Festivaalin ajaksi avataan kansainvälinen taidenäyttely, jossa tulee olemaan lukuisia tauluja ja veistoksia. Valokuvanäyttely johdattaa meidät Peräpohjolaan, tropiikkeihin, teollisuuskaupunkeihin ja viidakkoihin. Kansainvälisissä filmikilpailuissa tullaan esittämään nuorten ohjaajien parhaimpia luomuksia, filmejä eri maiden nuorison elämästä... Mahdoton on luetella kaikkea sitä, mitä festivaalipäiviksi on suunniteltu!

Festivaaliajaksi avataan kansainvälinen ylioppilasklubi. Sen elinaika rajoittuu tosin kahteen viikkoon, mutta tässäkin ajassa sen on tehtävä paljon, sillä festivaalin yleisohjelmaan kuuluu erikoinen ylioppilasosa opintoretkineen ja seminaareineen, muun muassa atomivoiman käytön kysymyksistä rauhanomaisiin tarkoituksiin.

Moskovan yliopistossa Lenin-vuorilla eri maiden ylioppilaat kohtaavat huomatuimpia oppineita ja saavat kuulla esitelmiä nykytieteen ajankohtaisista kysymyksistä.

Festivaalissa tulee suuri sijansa olemaan urheilulla. Neuvostoliiton Olympiakomitea järjestää festivaalin aikana nuorison III kansainväliset urheilukisat 24 urheilulajissa miehille ja 15 urheilulajissa—naisille. Urheilijain käytettäväksi annetaan kaikki Moskovan parhaimmat stadionit, uimahallit, voimistelusalit, ratsastusradat ja tenniskentät. Yksistään V. I. Leninin keskusstadionin neljään suurimpaan urheilulaitokseen mahtuu samanaikaisesti noin 150 000 henkeä. Melbournen olympiakisojen jälkeen festivaalin urheilukisat tulevat suurimmaksi urheilutapahtumaksi, jolta voidaan odottaa uusia urheiluennätyksiä.

Juhlien alusta lähtien, jolloin sen tuhannet osanottajat kulkevat koko kaupungin halki keskusstadionille, festivaalin loppuun asti, jolloin juhlavat ilotulitukset leimahtavat liekkiin Moskova-joen rannalla, tulee jokainen hetki olemaan ilon, riemun ja kansainvälisen ystävyystunnon kyllästämä.

Joukkoluontoisin juhlatilaisuus, johon odotetaan ennätysmäärä osanottajia, tulee olemaan maaseutunuorison juhla yleisliittolaisen maatalousnäyttelyn alueella. Urheiluvaltuuskuntien edustajat osallistuvat siellä Ystävyyspuiston istuttamiseen.

Nuoriso pitää tansseista. Festivaalissa tulee olemaan paljon tanssiaisia. Ohjelman tämän osan huippukohtana ovat tanssiaiset Kremlin Isossa palatsissa. Tytöt lähettävät vierailleen kutsun juhlaansa, muotinäyttäjäisiin. Aikomuksena on järjestää myös kansallispukujen paraati.

Neuvostoliiton osalta osallistuu festivaaliin noin 3 000 henkeä. Tasavalloissa, aluepiireissä, alueilla, kaupungeissa ja kylissä jatkuvat parhaillaan paikalliset festivaalit. Yksistään Moskovassa ja Moskovan alueella pidetyissä paikallisissa festivaaleissa on jo ollut noin miljoona osanottajaa. Festivaaliajaksi odotetaan Moskovaan vieraiksi kymmeniä tuhansia nuorukaisia ja neitosia Neuvostoliiton kaupungeista ja kylistä.

Festivaali on nuorisoalotteen ehtymätön aarreaitta. Nuorten laajasta lahjakkuudesta, taidosta ja tarmosta kutoutuu suuren juhlan kaunis kangas.

Festivaali puhkeaa rauhan, veljeyden ja todellisen internatsionalismin kauniiseen kukkaan ja sellaiseksi se jää kaikkien mieleen, jotka tulevat sen osanottajiksi, vieraiksi ja yleisöksi.

Hiljattain tuli kuluneeksi 100 vuotta Georgi Valentinovitsh Plehanovin syntymästä. G. V. Plehanov oli ensimmäinen marxilaisuuden levittäjä Venäjällä, leppymätön taistelija materialistisen maailmankatsomuksen puolesta, eräs huomatuin Venäjän ja kansainvälisen työväenliikkeen toimihenkilö. Neuvostoliitossa vietettiin hiljattain laajalti tätä merkkipäivää. Tieteellisissä laitoksissa omistettiin erikoisia kokouksia G. V. Plehanovin teosten tutkimiselle. Juhlakokouksia pidettiin Moskovassa, Kijevissä, Bakussa, Vilnassa, Lvovissa, Uljanovskissa ym. kaupungeissa. Kuvassa — Neuvostoliiton Suuressa teatterissa pidetyn G. V. Plehanovin syntymän 100-vuotispäivälle omistetun juhlakokouksen puhemiehistö.

Valok. N. Petrov.

Kirjailija Nikolai Semjonovitsh Tihonov täytti hiljattain 60 vuotta. N. Tihonov tunnetaan Neuvostoliitossa sekä sen ulkopuolella etevänä kirjailijana. Rinnan kirjailijauransa kanssa hän suorittaa suurta yhteiskunnallista työtä Neuvostoliiton rauhanpuolustuskomitean puheenjohtajana ja Maailman Rauhanneuvoston toimikunnan jäsenenä. Syntymänsä 60-vuotispäivänä Nikolai Semjonovitsh Tihonov palkittiin Leninin kunniamerkillä.

Valok. V. Shahovski.

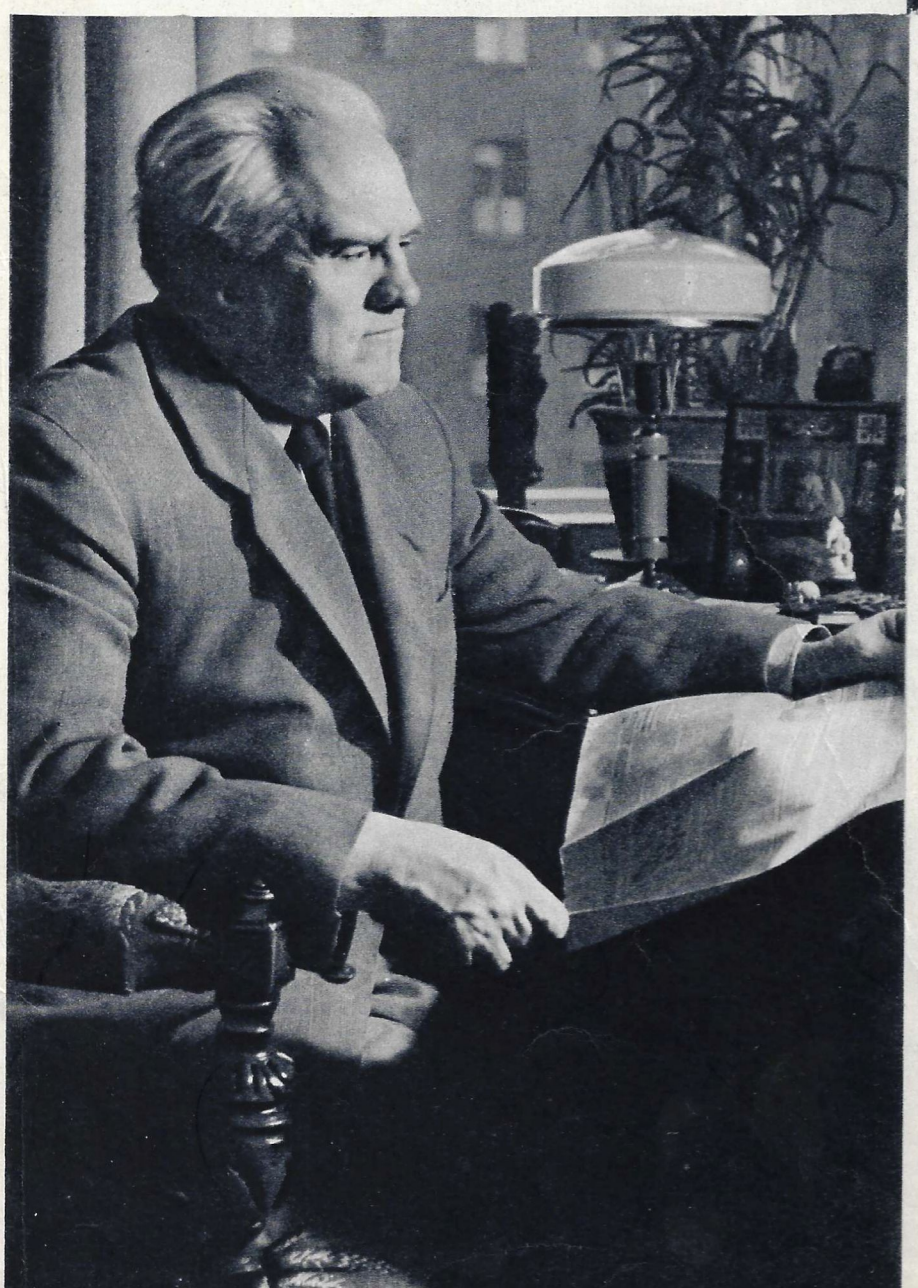

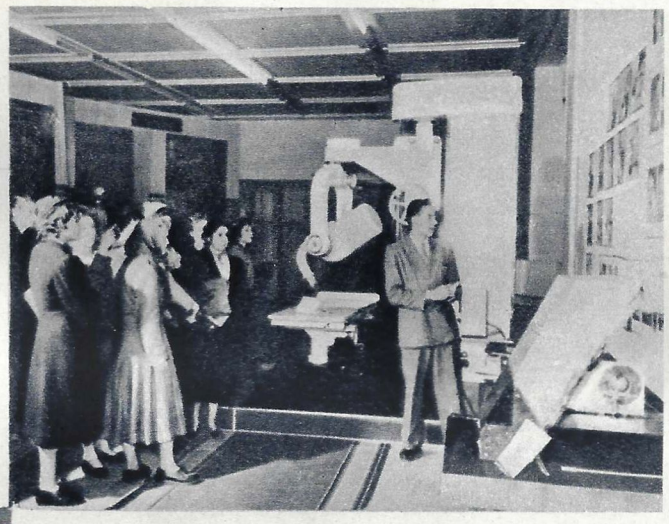

Leipzigissä oli hiljattain neuvostoliittolainen näyttely aiheesta „Atomivoima rauhanomaisiin tarkoituksiin". Näyttely veti puoleensa yleisön suurta huomiota. Kuvassa — välähdys näyttelysalista „Radioaktiivisten isotooppien käyttäminen lääketieteessä".

Zentralbild.

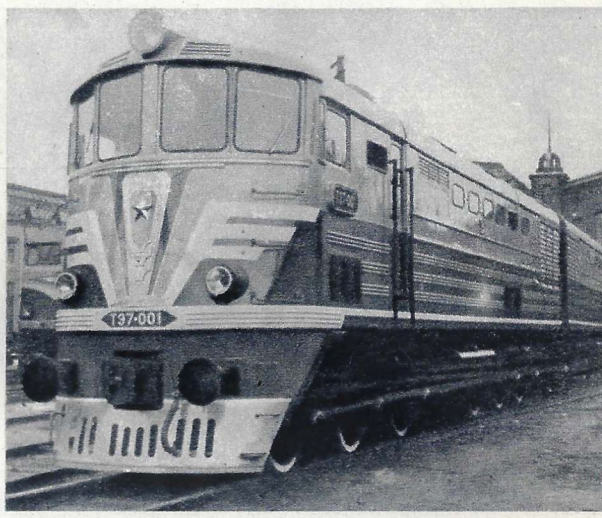

Harkovin veturitehdas sai hiljattain valmiiksi moottoriveturin „TE-7" matkustajajunia varten. Sen teho on 4 000 hv ja nopeus 140 km tunnissa.

Valok. K. Jasenov.

Moskovassa päättyivät hiljattain suurella yleisömenestyksellä Eestin kirjallisuus- ja taidepäivät. Pääkaupungin yleisö tutustui Eestin teatteritaiteen parhaimpiin teoksiin sekä solistien ja yhtyeiden taitoon. Eestiläisillä kirjailijoilla oli kohtauksia moskovalaisen lukijakunnan kanssa. Paljon kävi yleisöä eestiläisissä taidenäyttelyissä. Taidepäivien päättäjäisiksi järjestetty suuri konsertti, jossa esitettiin laulu-, tanssi- ja musiikkitaiteen parhaimpia luomuksia, osoitti vielä kerran, kuinka suuria tuloksia Eestin kansa on neuvostovallan aikana saavuttanut kulttuurirakennustyössään. Kuvassa — eestiläisen säveltäjän E. Kappin oopperan „Kostonliekkien" Neuvostoliiton Suuren teatterin filiaalin näyttämöllä esittämisen jälkeen.

Valok. A. Batanov.

Hiljattain tuli kuluneeksi 60 vuotta Neuvostoliiton puolustusministerin, Neuvostoliiton sankarin, marsalkka Georgi Konstantinovitsh Zhukovin syntymästä. Ottaen huomioon G. K. Zhukovin suuret ansiot Neuvostoliiton korkeimman neuvoston puhemiehistö palkitsi G. K. Zhukovin hänen syntymänsä 60-vuotispäivänä Leninin kunniamerkillä ja neljännellä „Kultainen tähti" -mitalilla.

Valok. G. Vail.

Leningradin metallitehtaassa on valmistettu viimeinen, kahdeskymmenes turbiini Kuibyshevin vesivoimalaitosta varten. Kaikkien kahdenkymmenen turbiinin käyntiinpanon jälkeen voimalaitoksesta tulee mahtavin voimalaitos maailmassa ja se tulee kehittämään sähkövoimaa kuusi kertaa enemmän kuin kaikki Venäjän sähkövoimalaitokset ennen Lokakuun vallankumousta yhteensä.

Valok. A. Mihailov.

Vuotta ennen alunperin suunniteltua määräaikaa on saatu valmiiksi Stavropolin—Moskovan kaasujohdon ensimmäinen „putkinauha". Kaasujohto on 1 300 km pitkä. Se kulkee 64 joen, noin 250 rotkon ja enemmän kuin 90 rauta- ja maantien poikki. Putkien läpimitta on 720 mm. Tätä kaasujohtoa pitkin saadaan jo nyt pääkaupunkiin kaasua noin 3—4 miljoonaa kuutiometriä vuorokaudessa, mutta kuluvan vuoden toisella neljänneksellä kasvaa kaasujohdon teho kaksinkertaiseksi. Kuvassa — kaasujohdon viimeinen tarkastus laitoksen luona, joka puhdistaa Stavropolin kaasun mekaanisista seoksista.

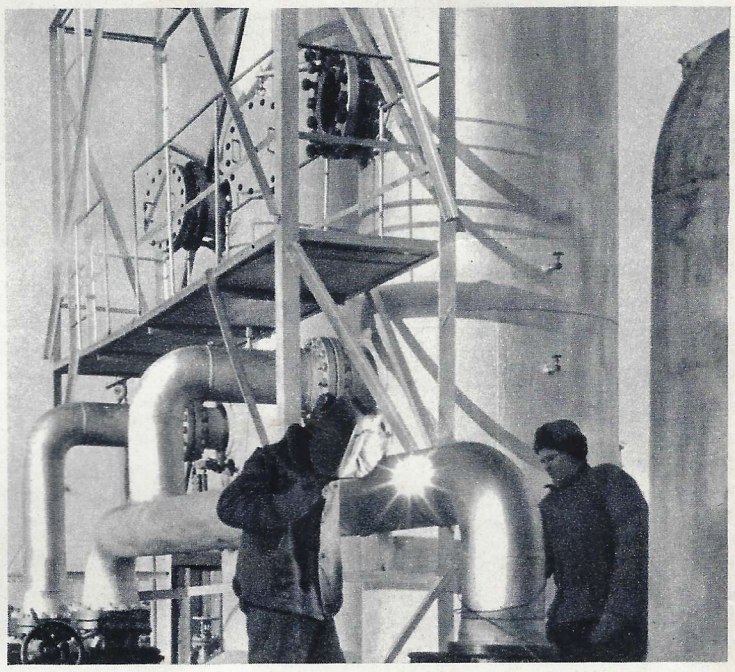

Neuvostoliiton hallituksen kutsusta Moskovassa kävi hiljattain Romanian kansantasavallan hallitusvaltuuskunta. Neuvostoliiton ja Romanian neuvotteluissa, joissa vallitsi ystävyyden ja täydellisen yhteisymmärryksen henki, kosketeltiin kaikkia kysymyksiä, jotka johtuvat molempien maiden valtiollisista eduista sekä Neuvostoliiton ja Romanian kansan vankasta tahdosta lujittaa sosialististen maiden yhtenäisyyttä ja yhteistyötä sekä kehittää ja parantaa Neuvostoliiton ja Romanian kansantasavallan poliittisia, taloudellisia ja kulttuuriyhteyksiä täydellisen yhdenvertaisuuden, alueellisen koskemattomuuden, riippumattomuuden ja valtiollisen suvereenisuuden kunnioittamisen sekä toistensa sisäisiin asioihin puuttumattomuuden pohjalla. Kuvassa — Neuvostoliiton ja Romanian kansantasavallan hallitusvaltuuskuntien päämiehet allekirjoittamassa yhteistä julkilausumaa neuvottelujen tuloksista.

Valok. A. Garanin.

Uzbekian ja Tadzhikian tasavallat on palkittu Leninin kunniamerkillä. Tämä korkea palkinto on niille annettu suuresta ja hedelmällisestä työstä puuvillanviljelyksen alalla. Vuonna 1956 Uzbekia luovutti valtiolle raakapuuvillaa 2 835 000 tonnia, mikä on miltei puolet Yhdysvaltojen, Intian, Meksikon, Egyptin, Brasilian, Pakistanin, Turkin ja Perun yhteisestä vuoden 1955 puuvillasadosta. Tadzhikia tuotti raakapuuvillaa 415 000 tonnia — miltei 2,5 kertaa enemmän kuin vuonna 1940. Kuvassa — välähdys Syr-Darjan hankinta-asemasta, jonne tuodaan puuvillaa Uzbekian uudismailta.

Valok L. Dorenski

SOSIALISTISTEN NEUVOSTOTASAVALTOJEN LIITON VALTION VAAKUNA

Lehtemme monet lukijat ovat pyytäneet julkaisemaan lehdessämme Neuvostoliiton vaakunan. Täytämme lukijakuntamme pyynnön.

"Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton valtion vaakuna on sirppi ja vasara maapallolla, joka on kuvattu auringonsäteille tähkäpäiden reunustamana, sekä kirjoitus liittotasavaltojen kielillä: 'Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!' Vaakunan yläosassa on viisikulmainen tähti".

(Neuvostoliiton Perustuslain 143. pykälä).

Syntynyt vuonna

Tsherepovetsin metallurginen tehdas.

Tsherepovetsin tehtaan masuuniosasto. Masuuni-miehet K. G. Melnikov ja V. K. Voinov

Kurganin armatuuritehdas.

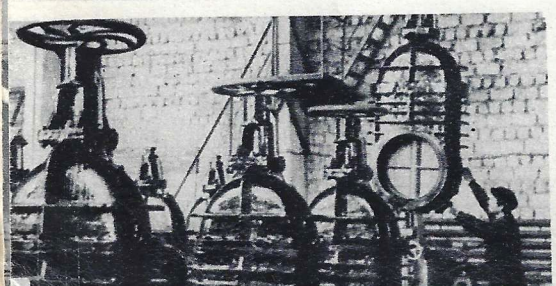

Stalingradin rautabetonitehdas.

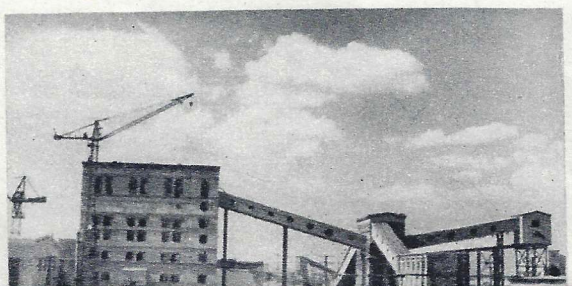

Tshkalovin alueen metallurgisen tehtaan bessemerosasto.

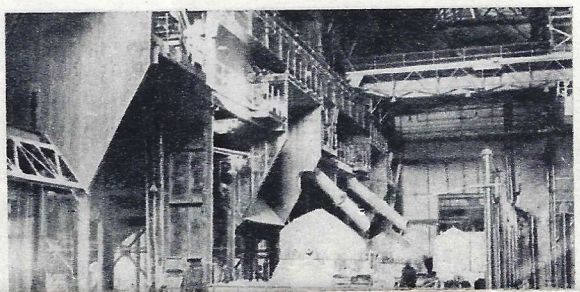

Puunjalostuskombinaati Irkutskin alueella

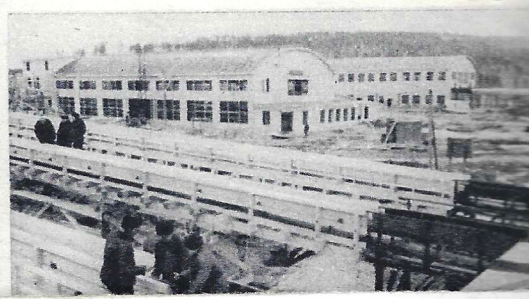

1956

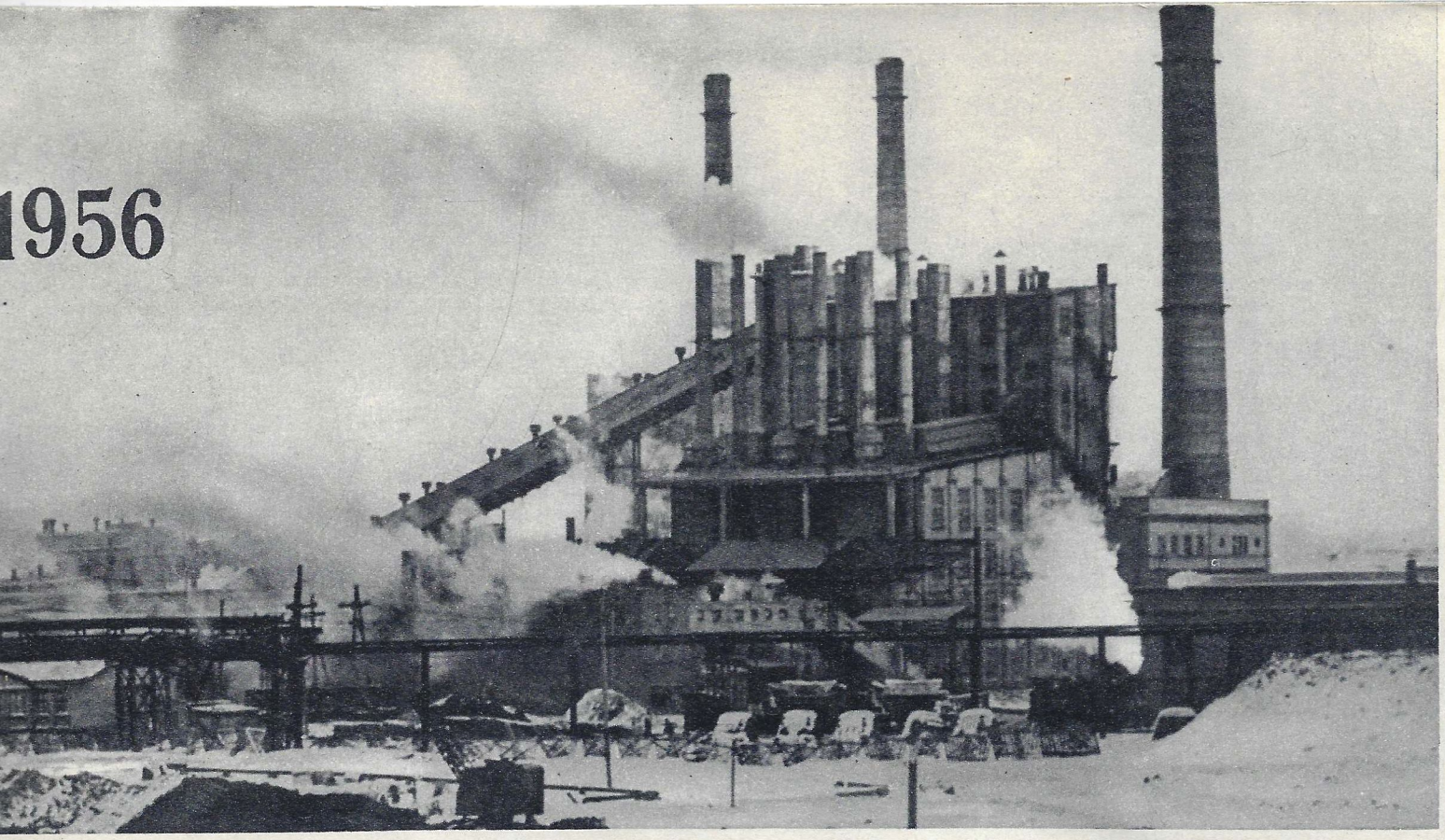

Valok. V. Ruikovitsh.

Vuoteen 1956 — kuudennen viisivuotiskauden alkuun mennessä Neuvostoliitolla, joka oli toisella sijalla maailmassa raudan, teräksen ja valssitavaran tuotannon suhteen, oli kolme suurta mustan metallurgian tukikohtaa: Ukrainan eteläosassa, Uralilla ja Siperiassa. Kuudennella viisivuotiskaudella luodaan vielä monta metallurgisen teollisuuden tukikohtaa, siinä luvussa Venäjän euroopanpuoleisen alueen luoteisosassa, jossa jo toimii Tsherepovetsin metallurginen tehdas, vaikka sen rakentamista vielä jatketaan. Tästä tehtaasta tulee maan suurin metallurgisen teollisuuden tuotantolaitos. Se saa rautamalmia Kuollan niemimaalta ja koksihiiltä Komin ASNT:sta. Raaka-ainelähteiden sekä Moskovan ja Leningradin suurten konerakennus- ja metalliteollisuuskeskusten läheisyys antaa tälle uudelle tuotantolaitokselle erikoisen suuren merkityksen.

Tehtaan johtaja S. I. Reznikov kertoi puhelimessa lehtemme kirjeenvaihtajalle:

— Tehtaan tärkeimmät osastot, joissa on kaikki tuotantoprosessit koneistettu ja joita useampia ohjataan automatiikan avulla, pantiin käyntiin vuonna 1956. On pantu käyntiin toinen masuuni, koksipatterit, agglomeraattilinjat, useita apuosastoja sekä kuljetustiet ja muut laitteet.

— Kuinka on, — kysyi kirjeenvaihtajamme, — asuintalojen ja kunnallislaitosten rakentamisen laita? Tapahtuuko se samanaikaisesti tehtaan rakentamisen kanssa?

— Ei se samanaikaisesti tapahdu, — johtaja vastasi. — Asuintaloja rakennetaan nopeammin ja niiden rakentaminen ohittaa tehtaan rakentamisen. Rakennustyöläiset ja tehtaan työntekijät eivät ole asuneet päiväkään tilapäisissä rakennuksissa, sillä me ryhdyimme ensi sijassa rakentamaan isoja asuintaloja. Tuhansia ihmisiä asuu nyt hyvissä taloissa. On itsestään selvää, että rinnan tämän kanssa rakennettiin myös kaikki kulttuuri- ja kunnallislaitokset.

①

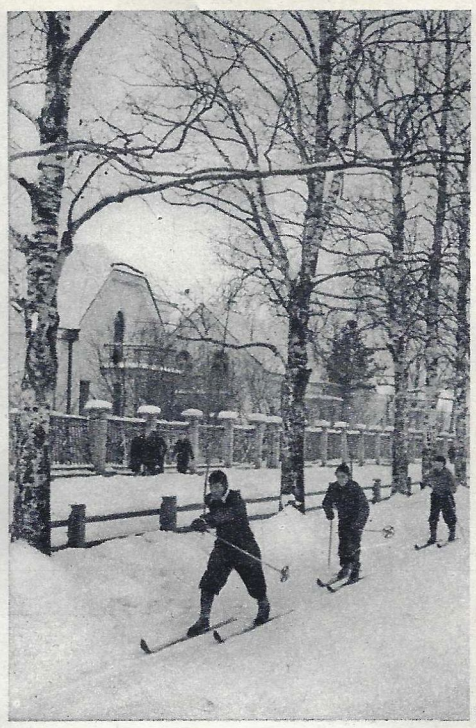

②

③

④

Tsherepovetsin työläiskortteleissa. 1. Metallurgien kahvilassa. 2. Harjoituksissa. 3. Raitiovaunu tuo 11 minuutissa työläiset tehtaalle. 4. Työhön lähtiessä.

VUONNA 1956 — kuudennen viisivuotiskauden ensimmäisenä vuonna Neuvostoliiton kansantalous sai satoja uusia tuotantolaitoksia. Satoja tehtaita ja tuotantolaitoksia on rakenteilla. Näillä sivuilla saattaa nähdä eräitä viime vuonna käyntiin pantuja teollisuuslaitoksia.

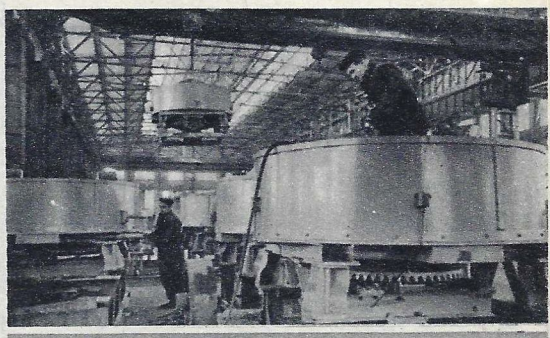

Brjanskin tehdas, joka valmistaa koneistoa rakennusjärjestöjä varten.

Konetehdas Kamenskin alueella.

Irkutskin meijeri.

Kanibadamin meijeri- ja rasva-ainetehdas Tadzhikiassa.

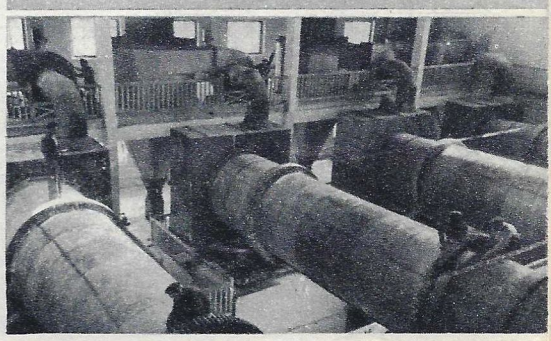

Usolje-Sibirskojen vakuumsuolatehdas.

Karagandan konditoriotehdas Kazakhiassa.

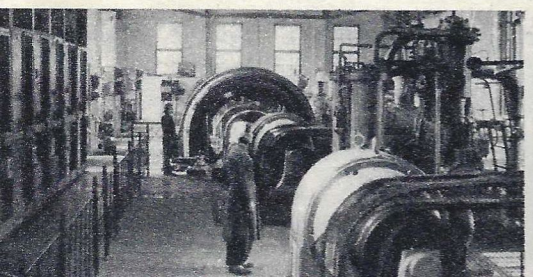

Kivihiilen maanalaisen kaasutuksen asema Kemerovon alueella.

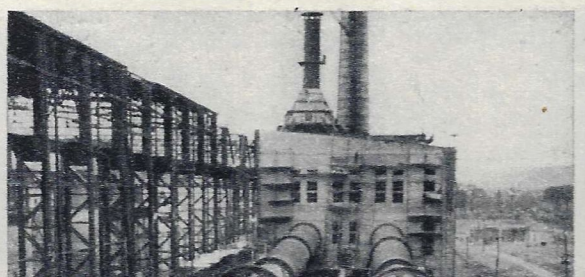

Rustavin sementtitehdas Gruusiassa.

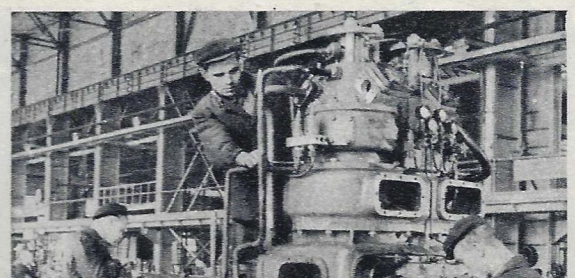

Kasaanin kompressoritehdas.

Amu-Darja tullut Kara-Kumille

Moottorivene kanavan valmiilla osalla.

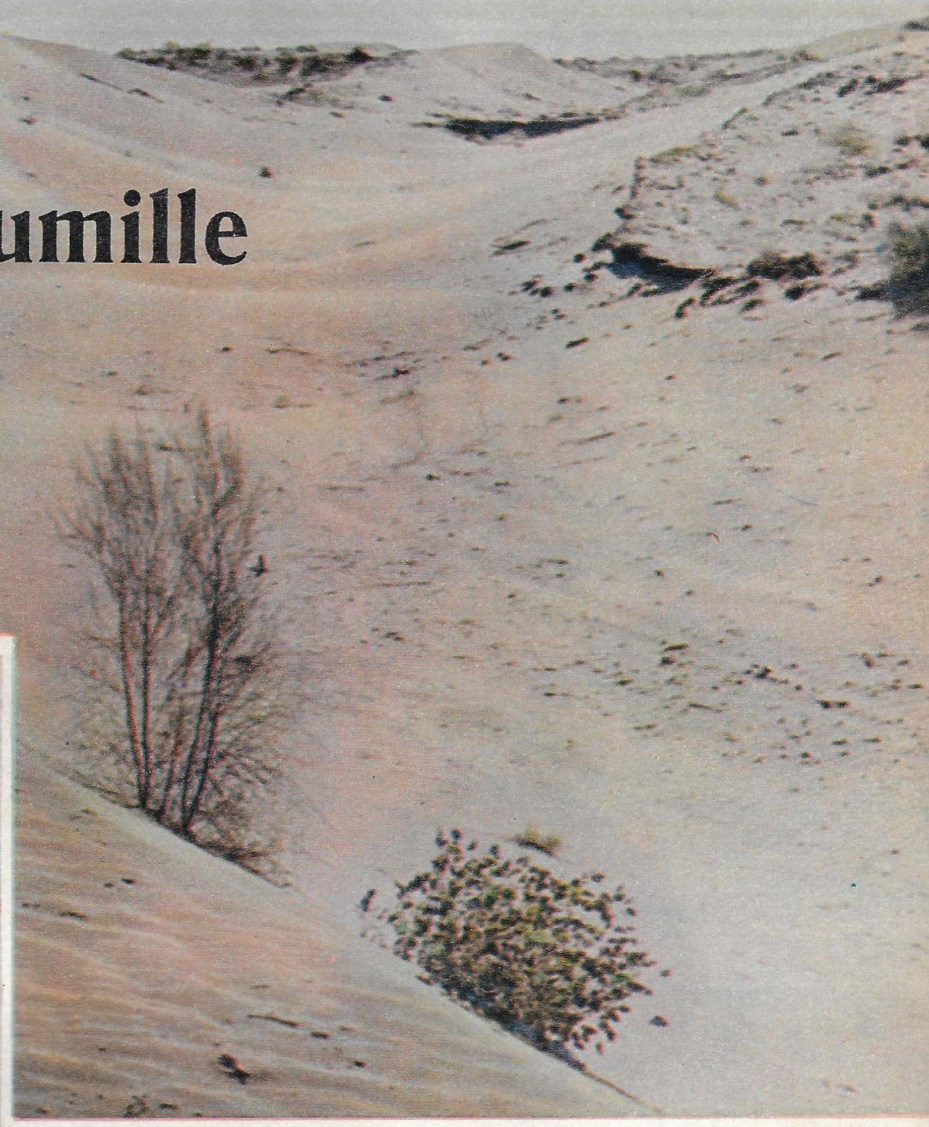

Amu-Darjan vesi tulee kohta tännekin.

Insinööri **J. VINOKUR.** **Valok. A. Stuzhin.**

Kaikkein eteläisimmässä neuvostotasavallassa — Turkmeniassa on Kara-Kumin hiekka-aavikoita 350 000 neliökilometriä — miltei kolme neljäsosaa koko tasavallan alueesta. Vuosisatoja ihminen taisteli tätä hiekka-aavikkoa vastaan, mutta ei voinut voittaa sitä: ei ollut tarvittavia aseita. Tällaiseksi aseeksi osoittautui vesi.

Paljon tarvitaan vettä tämän ikikuivan maan kastelemiseksi, jotta voidaan saada se kasvamaan puuvillaa, vihanneksia, hedelmiä, viinirypäleitä ja meloneja. Aikaisemmin tämä oli vain haaveena. Mutta nyt neuvostoihmiset rakentavat Kara-Kumilla sellaisia laitoksia, jotka sallivat kastella satoja tuhansia hehtaareita auringonpolttamia maita.

Tämän tavoitteen toteuttamiseksi aavikolle rakennetaan useita kastelulaitoksia, joista Kara-Kumin kanava tulee olemaan suurin. Se saa alkunsa Kerkin kaupungin luota Amu-Darjasta ja kulkee Kopet-Dagin juurelle saakka. Valtakanavaa täytyy kaivaa 930 kilometriä sangen vaikeissa olosuhteissa. Ottaen mukaansa Amu-Darjan vedet kanava vie ne aavikolle.

Uudelle kanavalle muodostuu vesisäiliöitä. Hiekka-aavikolla voidaan harjoittaa kalastusta ja metsästystä.

Kun kanava saadaan valmiiksi, niin aavikolla alkavat kulkea ei kamelikaravaanit, vaan laivat ja lastilotjat.

Näillä sivuilla julkaistut kuvat kertovat Kara-Kumin kanavan rakentamisesta. Sen 400 km pituinen ensimmäinen jakso, joka on neljä kertaa pitempi tunnettua Volgan—Donin laivankulkukanavaa, tulee valmiiksi vuonna 1958. Siitä on jo täytetty vedellä noin kaksisataa kilometriä.

Neuvosto-Turkmenian suurimpaa kastelukanavaa sanotaan ystävyyden kanavaksi: yhdessä turkmenialaisten kanssa sitä rakentavat venäläiset, uzbekialaiset, ukrainalaiset, bielovenäläiset ja kazakhit.

Kooltaan Kara-Kumin kanava tulee olemaan suurempi monia muita suurimpia tämänluontoisia laitoksia, joita on maapallon eri puolilla.

1. Kaivinkone kanavaa kaivamassa.

2. Kiinalaiset vesitalousalan erikoistuntijat Kara-Kumin kanavan rakennuksella.

3. Raivaajatraktori maata siirtämässä.

4. Viidettäkymmentä hiekkapumppua tekee työtä Kara-Kumin kanavan rakennuksella.

5. Kaivinkoneenkäyttäjä N. Voloshin, joka on rakennustyömaan parhaimpia työntekijöitä.

ERÄÄN KÄSIKIRJOITUKSEN HISTORIA

Z. FEODOROVA.

Valok. J. Bagrjanski.

Kahdeksankymmentä vuotta sitten suuri venäläinen säveltäjä Pjotr Iljitsh Tshaikovski kirjoitti "Rokoko-variaationsa", jotka omisti sellotaiteilijalle Fitzenhagenille ja antoi hänelle tämän käsikirjoituksensa ensi esitystä varten.

Ulkoista loistoa ja komeutta tavoitellut taiteilija ei antanut arvoa sävellyksen suloudelle ja lumoavalle yksinkertaisuudelle, vaan ryhtyi „korjailemaan" Tshaikovskia. Aivan aiheettoman mielijohdelmansa vallassa hän sotki seitsemännen variaation kuin korttipakan, jätti kokonaan pois kahdeksannen variaation, väärensi klaveerin dynaamisen ja sointusuunnitelman, raaputteli käsikirjoituksesta pois kokonaisia sävellausekkeita ja muokkasi ne mielensä mukaan. Niihin paikkoihin, joihin „korjauksia" tuli liian paljon, taiteilija liimasi sulatetulla sinettilakalla omat sepustuksensa.

A. I. Purtov ja V. L. Kubatski entisöimässä P. I. Tshaikovskin käsikirjoitusta.

Tällaisessa asussa klaveeri joutui sitten takaisin Tshaikovskille. Fitzenhagenin tuollaisesta töherryksestä suuttunut säveltäjä ei tahtonut enää koskeakaan käsikirjoitukseensa, vaan lahjoitti sen musiikkitaiteilijalle A. A. Brandukoville.

Monen vuoden kuluttua, tarkemmin — vuonna 1930, Brandukov antoi tämän onnettoman nuottivihkon parhaalle oppilaalleen, Gnesineille nimetyn Moskovan musiikkikoulun nykyiselle professorille Viktor Lvovitsh Kubatskille.

— Säilytä sitä muistona, — hän sanoi, — mutta pidä aina mielessäsi, ettei tämä ole alkuperäistä Tshaikovskia, vaan „korjattua".

Kubatski tutki usein ja kauan näitä pienellä käsialalla kirjoitettuja nuotteja koettaen arvata, mitä oli lähtenyt todella säveltäjän kynästä ja mitä „korjaaja" oli pannut paperille.

Kaksikymmentäkolme vuotta jatkui tämä itsepintainen „totuuden" palauttaminen. Mahdotonta on muistaa, montako tuntia Kubatski tutki suurennuslasin avulla Tshaikovskin ja Fitzenhagenin käsialan erikoisuuksia. Hän vertaili jokaista nuottimerkkiä, jokaista ristiä, b-mollia tai bécarrea, jokaista korostusta ja jokaista pistettä ja muusikon tottuneella vaistolla koetti arvata sen, mitä ei voinut lukea.

Askel askeleelta, hyvin hitaasti, mutta varmasti Kubatski puhdisti kuitenkin Fitzenhagenista nuottipinnan, jonka viimeksimainittu oli sillä tavalla töhrinyt. Ja yhä useammin kajahtivat yleisön korviin Tshaikovskin alkuperäisen luomuksen sävelet. Kuultuaan radiosta „Variaatiot" Knushevitskin esittämänä kuuluisa sellotaiteilija Pjatigorski pyysi lähettämään hänelle uusitut nuotit Amerikkaan. Mutta nuotteja ei itseasiassa ollut: täytyi ensin todistaa uusittujen kohtien alkuperäisyys.

Professori Kubatski pyysi apua monilta restauraattoreilta, mutta kukaan ei suostunut siihen: tällaiset tutkimukset eivät olleet heille tunnettuja. Viktor Lvovitsh tuli vihdoin tieteelliseen rikostutkimusinstituuttiin ja pyysi apua taitavalta rikostutkijalta Arkadi Ivanovitsh Purtovilta. Tämä vanha kriminalisti oli kahden intohimon vallassa: hän piti musiikista yhtä paljon kuin ammatistaankin. Hän tiesi hyvin, että tehtävä on sangen vaikea ja vaatii suurta vaivaa, mutta suostui kuitenkin siihen.

Arkadi Ivanovitshilla oli oikeastaan syytä olettaa, että tälläkin kertaa hän on tekemisissä omituisen „pahantekijän" kanssa, sillä taiteilija Fitzenhagen oli tosiaankin pahasti vahingoittanut suuren säveltäjän lahjakasta luomusta. Purtov viipyi iltamyöhään laboratoriossa tutkien satoja „korjauksia" nuottipinnassa. Hän koetti saada selvän, kenen käsialalla oli kukin nuottimerkki kirjoitettu, ja kirjaimellisesti puhdisti paperilta nokisia sinettilakkakerroksia hiutale hiutaleelta yrittäen lukea niiden alta nuottimerkit valotuksen avulla. Purtov tutki jokaisen merkin keskitetyllä valosäteellä sekä ultrapunaisilla ja ultraviolettisäteillä elektronikojeen avulla.

Olisipa vaikka musteessa jotain eroa! Mutta Tshaikovski oli kirjoittanut aivan samanlaisella musteella kuin Fitzenhagenkin. Mutta juuri muste toikin vihdoin onnen tutkijalle. Osoittautui, että musteella oli ollut kyky imeytyä syvälle paperiin jättämällä tuskin tuntuvan keltaisen jäljen. Tämä löytö ratkaisi monta asiaa. Nyt jäi vain tehtäväksi valokuvata nämä tuskin näkyvät täplät. Nuottipintaa kuvannut laboratorio kokeili monenlaisia valosuodattimia ja valokuvausaineita päästäkseen parhaimpiin tuloksiin.

Päivä päivältä kasvoi valokuvien luku. Voimakkaasti suurennettuina näkyivät niissä selvemmin tai huonommin ne nuottimerkit, jotka kahdeksankymmentä vuotta sitten oli kirjoitettu Tshaikovskin kynällä. Entisöity käsikirjoitus sattui yhteen sen kanssa, jonka professori Kubatski teki. Mutta nyt hänen työssään ei ollut mitään epäilemisen varaa, se tuli tieteellisesti todistetuksi sadoilla valokuvilla ja tutkimuspöytäkirjoilla.

Ei kulu enää kovinkaan pitkää aikaa, kun musiikkikirjallisuuden kustantamon julkaisemat „Rokoko-variaatiot" kajahtavat alkuperäisessä soinnussaan koko maailman sellotaiteilijain soittimista luojansa lahjakkuuden täydellä voimalla.

Alhaalla on jäljennöksiä rikostutkimusinstituutin ottamista valokuvista. Ensimmäisessä kuvassa — osa lakkasinetillä pilattua käsikirjoitusta; toisessa kuvassa — nähdään valotuksen avulla selville saatu tenoriklaavi ja f-bécarre. Alanuotit on lisännyt Fitzenhagen. Kolmas paljon suurempi kuva osoittaa niitä paikkoja, joissa oli raavittu pois 32. f- ja d-dièse (osoitettu nuolilla).

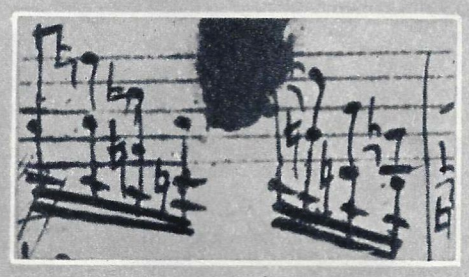

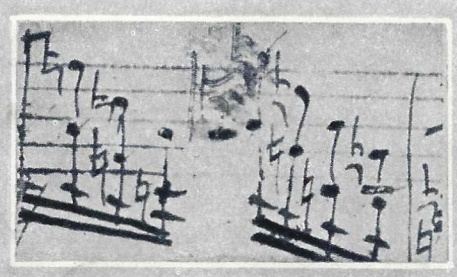

Metsämailla ja tuntureilla

NEUVOSTOLIITON TIEDEAKATEMIAN JAKUTIAN OSASTON PUHEMIEHISTÖN PUHEENJOHTAJA V. P. DADYKIN KERTOO NÄILLÄ SIVUILLA SIITÄ, MITEN OPPINEET TEKEVÄT TYÖTÄ JAKUTIASSA

Jakutian pinta-ala on neljättämiljoonaa neliökilometriä — miltei seitsemäsosa koko Neuvostoliiton alueesta. Seudulle ovat ominaiset jylhät metsät, äärettömät tunturit, vuolaat virrat, ikuinen jää ja pitkä talvi ankarine pakkasineen, jollaisia ei tunne mikään maa maailmassa. Jakutiassa on maapallon kylmin piste.

Tsaarinvallan aikana Jakutia oli Venäjän kaikkein pimein syrjäseutu. Seudun kanta-asukkaat — jakutit ja evenkit, — samoin kuin sinne muuttaneiden venäläisten talonpoikain jälkeläisetkin, olivat miltei kaikki kirjantaitamattomia.

Neuvosto-Jakutia on nyt kokonaan toinen. Jokilaaksoihin ja järviniityille syntyneiden hajanaisten ja pienten asumusten tilalle, joissa asui pari—kolme perhettä ja toisinaan vain yksikin alkeellisissa huopateltoissa, jotka talvisin tarjosivat suojan ihmisille sekä kotieläimille, on kasvanut kolhoosiasumuksia nykyaikaisine asuintaloineen, kouluineen, seurahuoneineen ja sairaaloineen. Monissa asutuksissa ei ole puhelin, sähkö ja radiokaan ollut harvinaisuus enää pitkään aikaan. Jakutiassa, jossa ei nykyään ole jälkeäkään kirjantaidottomuudesta, on jo pari vuosikymmentä toiminut tasavallan ensimmäinen opinahjo — kasvatusopillinen korkeakoulu ja vuoden 1956 lopulta lähtien — yliopisto. 30-luvulla avattiin ensimmäiset tieteelliset laitokset, jotka tutkivat seudun ikuista jäätä, suorittavat maatalouskasvien valintaa sekä karja- ja porotalousalan kokeiluja. Yhdeksän vuotta sitten aloitti siellä toimintansa tieteellinen tutkimuslaitos — Neuvostoliiton tiedeakatemian Jakutian osasto.

Tämän tieteellisen laitoksen tutkimusretkikunnat suorittavat joka vuosi suuria tutkimustöitä. Lentokoneiden ja autojen ohella oppineiden täytyy usein käyttää kulkuneuvoina poro- ja koiravaljakoita.

Jakutiasta on löydetty harvinaisia ja värimetalleja. Kautta maailman on vierinyt viesti Jakutian rikkaista timanttilöytymistä. Siellä on paljon myös kivihiiltä ja rautaa. Monin paikoin on löydetty harvinaisia ja hajanaisia aineksia, joille kuuluu suuri tulevaisuus huomispäivän tekniikassa.

Oppineet auttavat ottamaan selvän näistä rikkauksista, tutkivat maankuoren rakennetta ja tektonisia ilmiöitä. Paljon on saatu uusia tietoja koillis-Aasian geologisesta rakenteesta. Tehden teoreettisia johtopäätelmiä tutkimusretkikuntien hankkimasta aineistosta tiedeakatemian osaston työntekijät laativat ennakkoarvioita seudun mineraalirikkauksista ja helpottavat niiden tutkimista.

Mielenkiintoisia tehtäviä ratkaisevat oppineet, jotka tutkivat seudun maaperää, kasvistoa ja eläimistöä. Jakutian erikoiset ilmastosuhteet ovat synnyttäneet erilaisia maaperätyyppejä, jollaisia ei maapallon muissa paikoissa ole. Kaikkialle täällä levinnyt ikuinen jää on luonut erikoisen omituiset ehdot kasvien kehitykselle. Niillä on vaara palaa heinäkuun kolmenkymmenen asteen kuumuudessa ja samalla ne kärsivät ikuisesta kylmyydestä, joka vallitsee verrattain pienessä syvyydessäkin. Tämä on synnyttänyt kasvien ihmeellisen mukautumiskyvyn. Kesän lopulla eräiden kasvien juuria saattaa tavata jäätyneissä maaperäkerrostumissa, mutta ne säilyttävät silti elintoimintansa. Tieteen houkuttelevana tehtävänä on päästä perille siitä, mikä antaa kasville mahdollisuuden mukautua niin ankariin ja jyrkästi vaihtuviin luonnonoloihin, ja oppia muuttamaan tai vaikkapa lieventämään ympäristön vahingollista vaikutusta. Neuvostoliiton maatalous leviää yhä kauemmas pohjoiseen, jonka vuoksi pohjolan maanviljelyksen teoreettisten perusteiden ratkaisemisella on tärkeä merkitys.

Yhdessä seudun maaperää ja kasvitieteen muita aloja tutkivien oppineiden kanssa kasvitieteilijät auttavat tasavallan maatalouden rakentamista tiukan tieteelliselle perustalle.

Monet kaiketi tietävät, kuinka hyvässä hinnassa ovat maailmanmarkkinoilla oravan, naalin ja kärpän nahat sekä monet muut turkikset. Ennenvanhaan Jakutia oli myös soopelien päähankkija. Mutta riistometsästyksen tuloksena soopeli tuhottiin siellä miltei sukupuuttoon jo viime vuosisadan alussa. Tällä hetkellä eläintieteilijäin osanotolla ratkaistaan menestyksellä tehtävää tämän arvokkaan turkiseläimen palauttamiseksi entisille asuinpaikoilleen.

Jakutian sangen otolliset ilmasto-olot suovat erikoiset ehdot kosmillisten säteiden tutkimiselle. Jakutiassa on monta vuotta toiminut erikoinen laboratorio kosmillisten säteiden tutkimista varten. Tältä alalta saatu aineisto sisältää arvokkaita tietoja kosmillisen säteilyn intensiivisyydestä ja olemuksesta.

Neuvostoliiton tiedeakatemian Jakutian osastossa on kielen, kirjallisuuden ja historian instituutti. Sen tehtävät selviävät jo itse nimityksistäkin. Oppineet laativat Jakutian historiaa. Sen ensimmäinen osa, joka sisältää aikakauden Jakutian Venäjän valtakuntaan yhdistämiseen asti, on jo ilmestynyt painosta. Kohta tulee kauppaan Jakutian historian toinen osa, joka käsittää ajanjakson Lokakuun suureen sosialistiseen vallankumoukseen saakka.

Lyhyessä ajassa on Jakutian kansa, jolla ei vielä jokin aika sitten ollut edes omaa kirjakieltään, luonut kansallisen kirjallisuutensa. Jakutialaisten kirjailijain useita teoksia on käännetty Neuvostoliiton muiden kansojen kielelle ja N. Mordinovin romaani „Kevätkausi," on ilmestynyt monin paikoin ulkomaillakin. Kirjallisuuden tutkijat ovat julkaisseet Jakutian neuvostokirjallisuuden historian ensimmäisen katsauksen. Kielitieteiden tohtorin L. Haritonovin teoksilla on suuri merkitys ei vain jakutian, vaan kaikkien muidenkin turkkilaisten kielten ryhmän ongelman ratkaisemiselle.

Yhteistyössä venäläisten tovereittensa kanssa jakutialaiset oppineet rikastavat neuvostotiedettä ja auttavat eteenpäin tasavaltansa tuotantovoimien ja kulttuurin kehittymistä.

Neuvostoliiton tiedeakatemian Jakutian osaston historian, kielen ja kirjallisuuden instituutin työntekijät: kielitieteiden kandidaatti N. K. Antonov, kielitieteiden tohtori L. N. Haritonov, tiedetyöntekijä P. P. Barashkov ja aspirantti J. I. Korkina.

Valok. M. Alpert.

Maissin koeviljelyksellä. On tullut todistetuksi, että Jakutian karussa ilmastossakin voidaan maissista saada 300 sentneriä vihantamassaa hehtaarilta ja vieläpä tähkylätkin ehtivät maito- ja jopa vahavalmiiksikin.

Valok. I. Ozerski.

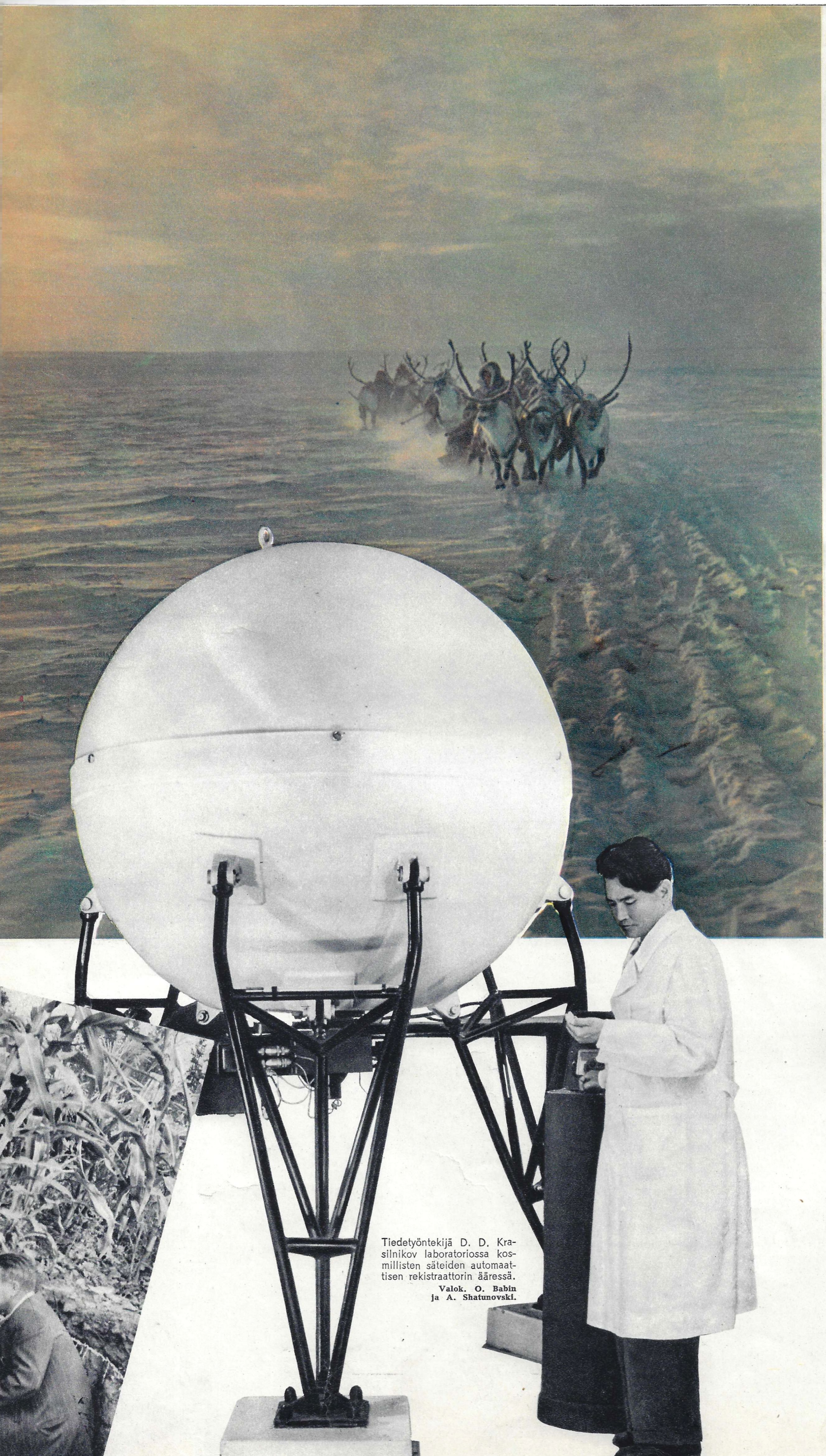

Tiedetyöntekijä D. D. Krasilnikov laboratoriossa kosmillisten säteiden automaattisen rekistraattorin ääressä.

Valok. O. Babin ja A. Shatunovski.

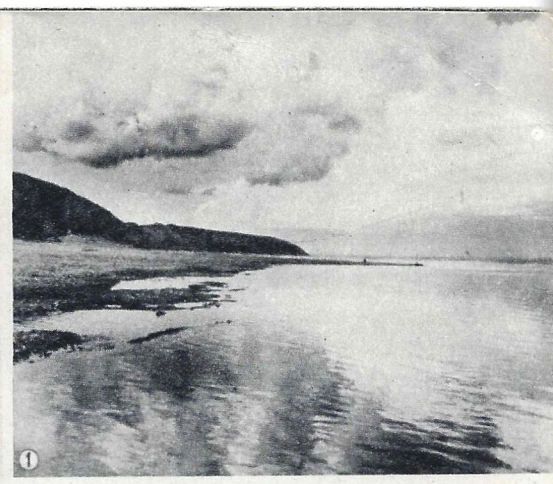

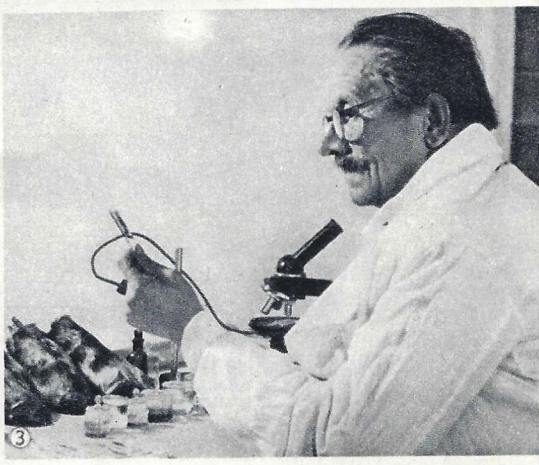

1. Jakutia. Lenalla. 2. Soopeleita viedään uudelle asuinpaikalleen. 3. Yli 30 vuotta L. D. Nikolajevski on tutkinut pohjolan poroa ja porotalouden järkiperäistämistä sekä hakenut tehokkaita keinoja porotautien parantamiseksi. 4. Holmogorilaisen ja jakutilaisen karjarodun ristisiitoksella parannettua jakutilaisen kolhoosin karjaa. 5. Biologisten tieteiden tohtori professori V. P. Dadykin ja tiedetyöntekijä G. S. Gorbunova termovegetatiivisen kojeen ääressä.

Valok. L. Tjulina, A. Grjaznuhin, M. Alpert ja J. Glembotski.

UUSI KAUPUNKI

Hatshim TEUNOV. Valok. M. Alpert.

Iltarusko kultailee Kaukasus-vuorten harjanteita. Kuohuva koski purkautuu ulos Baksanin solasta kiiruhtaen valamaan vetensä Terekiin. Sametinsinisellä taivaalla leijailee kevyitä pilvenhattaroita.

Täällä, 1 300 m korkeudessa, on puolessatoista vuodessa kasvanut Tyrny-Auzin kaupunki. Kallioiden keskelle ja soravuorien väliin, jonne ei aikaisemmin rohkeampikaan matkamies uskaltanut aina kulkuansa kääntää, on nyt laskettu puuistutuksilla koristettuja leveitä katuja ja puistokäytäviä.

Kaupungin rakentaminen vuorijyrkänteiden keskelle ei ole ollut aivan yksinkertaista. Paljon on täytynyt voittaa vaikeuksia. Vieläpä ruokamultakin puuistutuksia varten on tuotu autoilla satojen kilometrien päästä.

Tyrny-Auzissa asuvat etupäässä kaivosmiehet, jotka nostavat Kabardan uumenista harvinaisten metallien malmeja. Korkealle vuoristoon on avattu suuria kaivoksia. Raaka-aine viedään muokattavaksi autotietä pitkin, joka kulkee itään Kabardinon ASNT:n pääkaupunkiin — Naltshikiin ja länteen — Jessentukiin asti.

Vuorilta katsottuna Tyrny-Auz näyttää leikkikaupungilta. Mutta sen kaduilla kulkiessa saattaa nähdä, kuinka paljon on saatu aikaan puolessatoista vuodessa.

Novosibirskin vesivoimalaitoksen rakennustyömaalla.

„Siperian valoliekit“-lehden vanhin avustaja K. N. Urmanov (toinen vasemmalta) kirjansa „Mainehikkaiden taival“-sankareiden — kansalaissodan ja Siperian sissiliikkeen osanottajain I. V. Gromovin ja I. P. Guliverin parissa.

SIPERIAN VALOLIEKIT

Savva KOZHEVNIKOV.

Valok. S. Kropivnitski.

Kolmekymmentäviisi vuotta sitten, kun Siperiassa jatkui vielä kansalaissodan lyijyviima, aluepiirin keskuksessa — Novosibirskissa alkoi ilmestyä nuoren neuvostotasavallan toinen kaunokirjallinen julkaisu „Siperian valoliekit“.

Julkaisun ensimmäinen numero alkoi Lidia Seifullinan novellilla „Neljä lukua“. Tämän kirjailijattaren seuraavat teokset „Pahantekijöitä“, „Peregnoi“ ja „Virineja“ ovat tulleet laajalti tunnetuiksi. Kauko-Idästä lähettivät lehdelle teoksensa Ruvim Fraerman ja Pavel Daletski, jotka kertoivat Amurin ihmisistä, heidän lujasta luonteestaan ja vallankumouksellisesta innostaan. Altailta tuli lehden avustajaksi nykyään laajalti tunnettu kirjailijatar Anna Karavajeva; kuuluisan näytelmän „Neljätoista“ tuleva tekijä Vsevolod Ivanov toi lehteen itämaisen romantiikan kyllästämän kertomuksensa „Amuletti“.

Lehden jokaisessa numerossa on aina ollut uusien kirjailijain teoksia. Sen sivuilla kuvastuu Siperian elämä kaikessa monipuolisuudessaan.

Lehden erään numeron toimitus lähetti aikanaan V. I. Leninille. Nyt on lehden tämä numero V. I. Leninin kotikirjastossa, jota säilytetään Marxismin-leninismin instituutissa.

„Siperian valoliekkien“ syntymästä asti Maksim Gorjki seurasi sitä huolellisesti. Hän avusti lehteä ystävällisesti, lähetti kirjeitä toimitukselle ja lausui luottamuksenaan, että „Siperian valoliekkien“ mainio kulttuurityö sytyttää laajan Siperian henkisen elämän ilmiliekkiin.

Kolmessakymmenessäviidessä vuodessa lehti on julkaissut yli viidensadan kirjailijan suorasanaista, runollista ja draamallista teosta, kuvausta ja tiedetyöntekijäin kirjoitusta. Se on julkaissut 55 romaania, yli 60 novellia, 350 kertomusta ja satoja kuvauksia. Niiden joukossa on ollut heikkojakin, jotka eivät ole kestäneet ajan koetusta. Mutta „valoliekkien rakastajat“, kuten Gorjki nimitti lehden avustajia, saivat parhaimmilla teoksillaan vedetyksi Siperian neuvostokirjallisuuden „näköpiiriin“.

Alkuvuosina lehden sivuilla tuntui kansalaissodan ruudinsavu. Useita vuosia innostivat kirjailijoita ihmisten sankariteot, henkiset kärsimykset ja silloiset dramaattiset tapahtumat. Tälle aihepiirille on omistettu Konstantin Sedyhin romaani „Dauria“ ja Georgi Markovin romaani „Strogovit“. Vanhin kirjailijamme Kondrati Urmanov on kirjoittanut kansalaissodasta paljon mainioita novelleja ja kertomuksia.

Siperialaiset kirjailijat ovat käsitelleet monta kertaa aikaisempiakin aikoja. Monumenttiteoksen Siperian elämästä ennen vallankumousta — „Sajanin harjanteet“ on kirjoittanut Sergei Sartakov. Vasili Puhnatshev on kirjoittanut libreton kasakka-atamaanin Jermak Timofejevitshin sotaretkestä Siperiaan.

Novosibirskin lastenkirjastossa. Runoilijatar J. K. Stuart nuorten lukijain keskellä.

„Tällainen on tänä vuonna vilja!“ — kertoo kirjailija A. Kulikoville (oikealla) Malenkoville nimetyn kolhoosin työryhmän vanhin, Neuvostoliiton sankari V. Tshumak, jonka kertomus on julkaistu „Siperian valoliekeissä“.

Yli neljännesvuosisadan G. A. Fedosejev (vasemmalla) on ollut geodeettisen retkikunnan johtajana. Hän on kirjoittanut kirjat „Itä-Sajaneilla“ ja „Dzhugdyrin puristuksessa“. Monet vuodet on Fedosejevia seurannut tutkimusretkillä eränkävijä V. Mishtshenko. (Kirjailijan albumista).

SIPERIAN VALOLIEKIT

Mutta erikoisen suuri sijansa on lehdessä uudella Siperialla, neuvostoihmisen taidetyypillä.

Maan teollistamisen alkuaikoina „Siperian valoliekkien“ jokainen numero oli täynnä tämän ajan paatosta, luomistyön romantiikkaa. Sodanjälkeisinä vuosina ilmaantui Aleksandr Voloshinin romaani „Kuznetskin maankamaralla“, jonka sankareita ovat siperialaiset kaivosmiehet. Maaseutu kääntyi kollektiivisen talousmuodon tielle. Tämä suuri historiallinen prosessi veti puoleensa siperialaisten kirjailijain huomion ja he toivat lehteen useita huomattavia teoksia.

Venäläisten ohella Siperiassa asuu kymmeniä pieniä kansakuntia. „Sokeana ja suuttomana“ elivät ne, Gorjkin sanojen mukaan, Lokakuun vallankumoukseen asti. Kirjallisuudessa ei niistä kerrottu juuri mitään. Neuvostojärjestelmä toi pienille kansakunnille uuden elämän. „Siperian valoliekit“ julkaisi tästä uudesta sosialistisesta elämästä aineistoa, joka auttoi kansojen ystävyyden ja veljeyden pystyttämistä ja lujittamista. Tällaisia ovat olleet M. Osharovin romaani evenkeistä „Iso argish“, A. Koptelovin romaani altailaisista „Suuri paimentolaiskansa“, heidän siirtymisestään puolipatriarkaalisesta yhteiskuntamuodosta sosialismiin. Henkevän novellin shortsilaisista on kirjoittanut A. Smerdov nimeltä „Temirin maassa“. Runoilija Kazimir Lisovski on omistanut useita kirkkaita säkeitä Jenisein varsia asustaville kansallisuuksille.

„Siperian valoliekkeihin“ ovat vähitellen tulleet muidenkin kansallisten piirien, piirikuntien ja alueiden kirjailijat: altailainen Pavel Kutshijak, tuvalainen Saltshak Toka, tshuktshi Juri Rytheu, shortsilainen Feodor Tshispljakov ja monet kirjailijat Jakutiasta, Hakassiasta ja Burjat-Mongoliasta.

Siperiassa suoritetaan suunnattoman suuria töitä. Sen luonnonrikkauksia pannaan kansan palvelukseen yhä enemmän. Ja sen luonnonrikkaudet ovat todiaankin suuret. Siperiassa on noin 75 prosenttia koko Neuvostoliiton kivihiilirikkauksista, noin 80 prosenttia vesivoimavaroista ja neljä viidesosaa metsärikkauksista. Siellä on suunnattomasti harvinaisia ja värimetalleja, rautamalmia, kemiallista raaka-ainetta. Mutta kuinka rajoittamattomat ovatkaan siellä mahdollisuudet vilja- ja karjataloudelle!

Siperian joille — Angaralle, Obille ja Jeniseille rakennetaan Irkutskin, Bratskin, Novosibirskin ja Krasnojarskin vesivoimalaitoksia. Ne heittävät kirkkaan valonsa koko Siperian ylle. Yksistään Bratskin vesivoimalaitos tulee antamaan sähkövoimaa yhtä paljon kuin Kuibyshevin ja Stalingradin vesivoimalaitokset yhteensä.

Novosibirskin turbogeneraattoritehdas on jo pantu käyntiin. Se valmistaa voimakoneita Siperian kaikille vesivoimalaitoksille. Rakenteilla on Omskin vuoriöljypuhdistamo. Öljyjohto tulee kulkemaan koko Siperian halki. Rakennetaan uusia rautateitä. Suuria teollisuuslaitoksia syntyy Peräpohjolaan. Kuinka voitaisiin kaikkea luetellakaan! Entä kuinka suuri työ on tehty uudismaiden raivaamisessa ja kuinka paljon antoivat tänä vuonna viljaa valtiolle siperialaiset!

Kaikki tämä kiinnostaa ja innostaa kirjailijoita. Toinen toisensa jälkeen „Siperian valoliekit“ julkaisee kuvauksia siitä uudesta, jota ilmaantuu ympärillemme. Tosiperäisen kirjan „Akatuin vuoristossa“ on kirjoittanut takabaikalilaisesta kolhoosista Boris Kostjukovski. Itä-Sajanin ja Ohotanmeren rannikon kartoittamisesta on kirjoittanut kuvauksen insinööri-geodesisti Grigori Fedosejev. Jenisein laivaliikennehallinnon päällikkö Ivan Nazarov on kertonut lukijakunnalle jokiliikennetyöntekijäin elämästä ja työstä, kirjailija Aleksandr Smerdov — Novosibirskin vesivoimalaitoksen rakentamisesta. Sergei Zalyginin, Pjotr Voroninin ja Aleksandr Kulikovin kuvauksissa kerrotaan neuvostoihmisten erinomaisesta työstä uudismailla.

Kuvaus kulkee rakennustyön jälkiä, mutta se ei tietenkään voi valottaa koko Siperian nykyelämän piiriä. Siihen on syvennyttävä paremmin sekä tehtävä syvempiä yleistyksiä. Ensimmäinen tällainen tapaus on jo todettavissa — se on Georgi Markovin romaani „Maan suola“. „Laajemmin syventykää, veikkoset, Siperian elämään, Siperia on suuri ja sillä on laajat tulevaisuuden mahdollisuudet“, — neuvoi Gorjki siperialaisia kirjailijoita. Ja lukija odottaa heiltä uusia romaaneja, novelleja ja näytelmiä — teoksia uudistetun sosialistisen Siperian ihanista valoliekeistä.

B. Timofejev kertoi lehdessä Novosibirskin turbogeneraattoritehtaasta. Tämän tuotantolaitoksen rakentamat voimakoneet sytyttävät Siperiassa tuhansia uusia valoliekkejä.

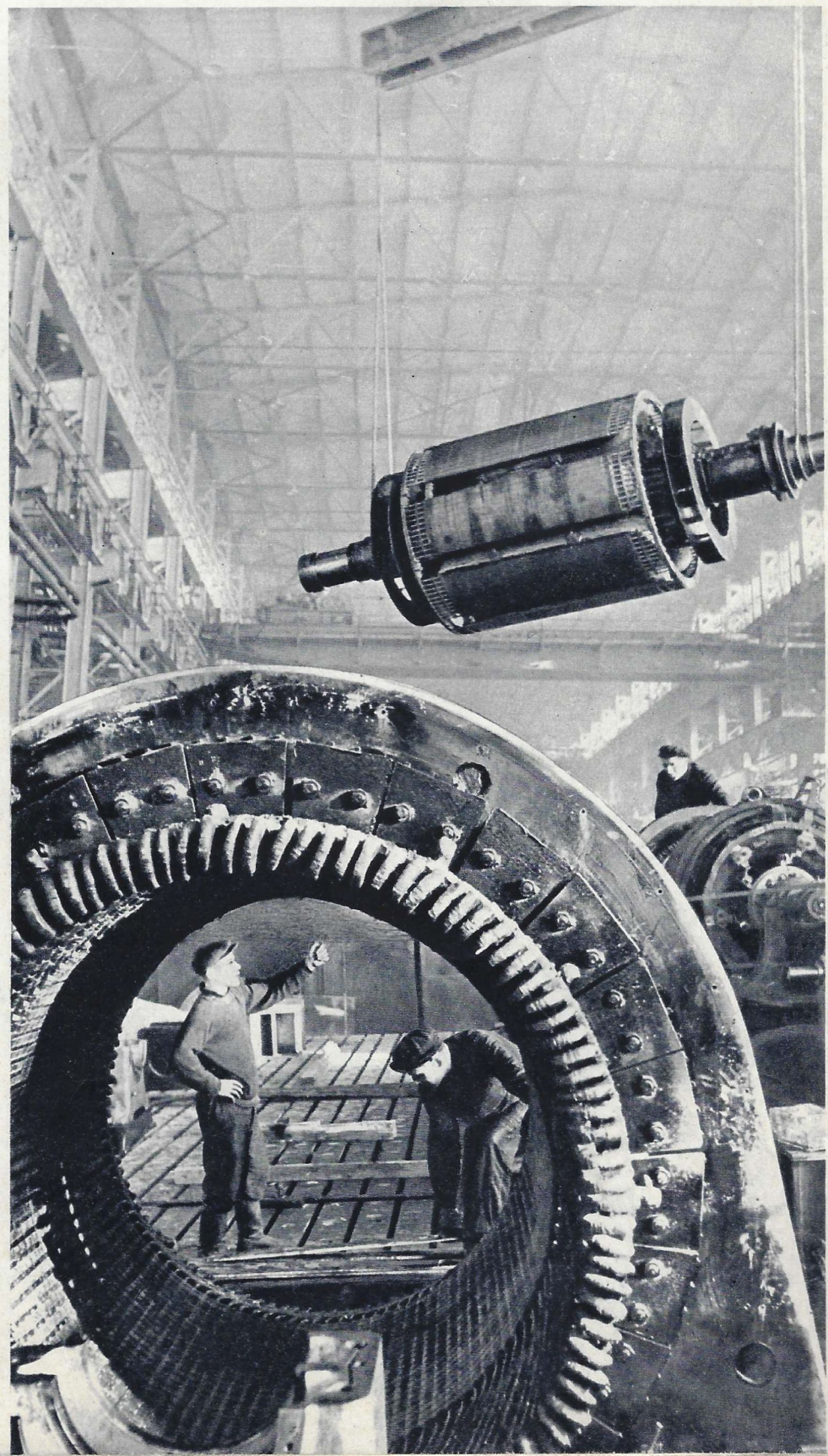

Pohjolan laulaja — runoilija K. Lisovski on innokas valokuvaustaidon harrastaja. Valmistaen nytkin valokuvia hän sommittelee runosäkeitä metsästäjätytöstä.

Siperian kaukaisilla kolkilla kohtaa usein odottamattomia vaikeuksia, jotka pakottavat unohtamaan kirjailijan ammatinkin.

„Siperian valoliekkien“ toimituksessa. Nuori kirjailija G. Molostnov Kemerovon kaupungista lukemassa toimituksen työntekijöille romaniaan „Mezhduretshje“. Vasemmalta: proosaosaston johtaja B. Rjasentsev, lehden vastaava toimittaja A. Vysotski, julkisten kysymysten osaston johtaja L. Tshikin, G. Molostnov ja toimituskollegion jäsen kirjailija A. Nikulkov.

Siperialainen laulurunoilija V. Puhnatshev on kirjoittanut „Jermak“-oopperaan libreton, jonka asettamista näyttämölle valmistaa Novosibirskin oopperа- ja balettiteatteri. Kuvassa — tarkastetaan tätä näytelmää varten valmistettuja pukuja ja kulissiluonnoksia. Vasemmalta: V. Puhnatshev, oopperan säveltäjä, VSFNT:n ansioitunut taiteilija säveltäjä A. Kasjanov, ohjaaja L. Mihailov, teatterin ylikapellimestari, VSFNT:n ansioitunut taidetyöntekijä M. Buhbinder, balettimestari Helena Matsheret, VSFNT:n ansioitunut taidetyöntekijä, taiteilija I. Sevastjanov ja pääosan näyttelijä, VSFNT:n kansannäyttelijä V. Arkanov.

Kirjailija Savva Kozhevnikov vietti kaksi vuotta Kiinassa. Novosibirskin rautatieasemalla hän kohtasi Moskovaan matkustavia kiinalaisia ystäviä.

Kirjailija A. Koptelov, joka on julkaissut „Siperian valoliekeissä“ romaaninsa „Puutarha“, kirjoittaa nyt muistelmiaan matkasta ympäri Europan moottorialaivalla „Pobeda“.

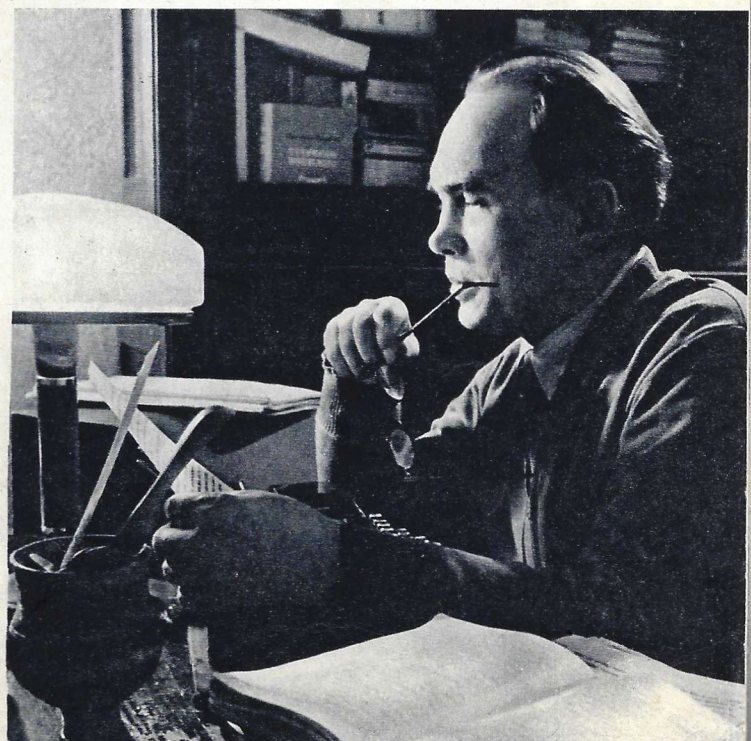

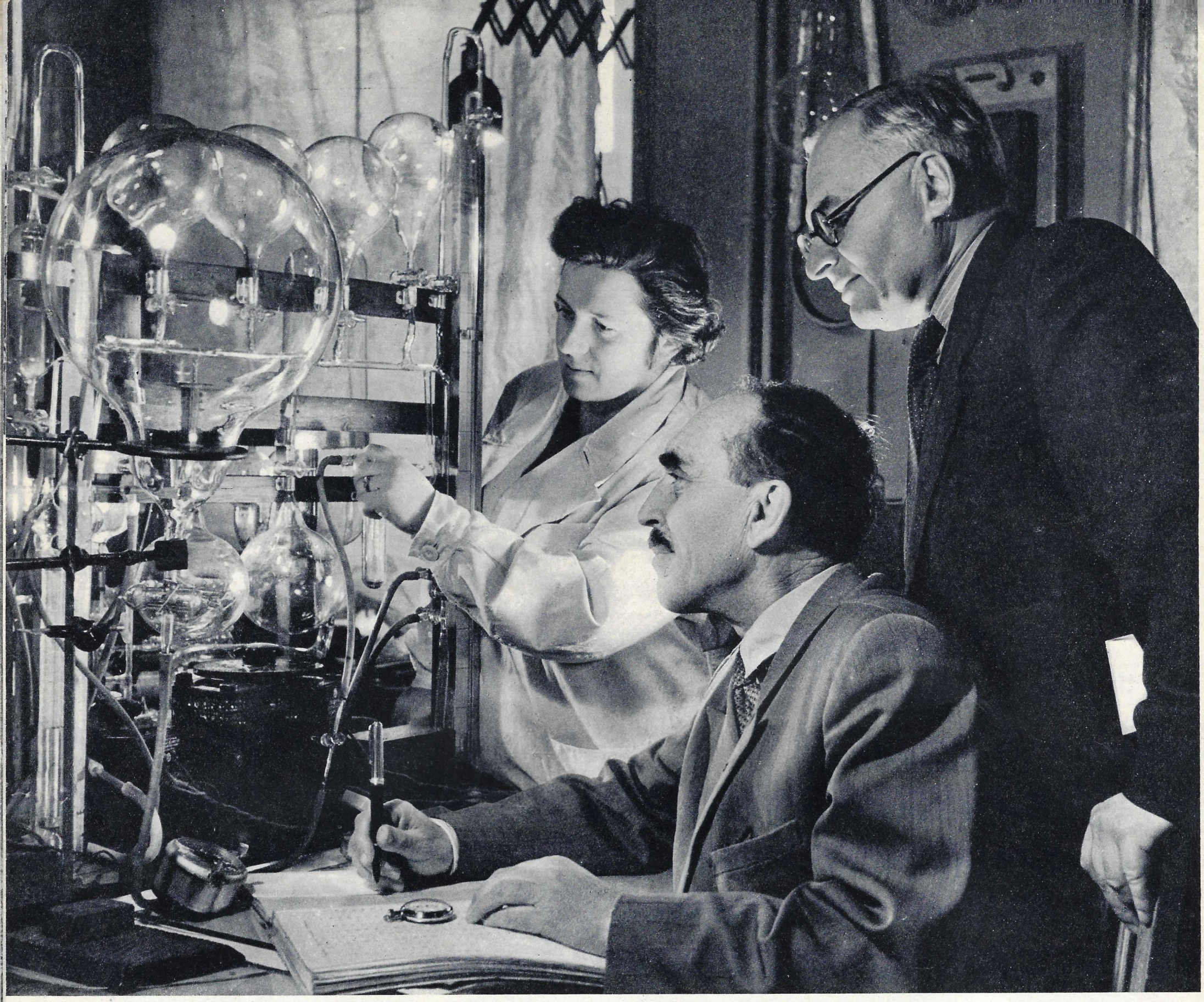

Neuvostoliiton tiedeakatemian kemiallisen fysiikan instituutin laboratoriossa. Akateemikko N. N. Semjonov (keskellä), tiedetyöntekijä N. I. Medvedeva ja professori M. B. Neuman seuraamassa krakkauksen ketjureaktion kulkua. Tutkimusta toimitetaan merkityillä atomeilla.

Nobel-palkinto akateemikko Semjonoville

Kemiallisten tieteiden tohtori M. NEUMAN. **Valok. V. Shahovski.**

„Oppineen suurin onni on tietää, että hänen oppilaansa on mennyt edelle opettajastaan. Tällainen onni on langennut minun osakseni. Nikolai Nikolajevitsh on tuonut useita tärkeitä keksintöjä tieteen kultaiseen aarreaittaan — hänelle kuuluu läpilyöntikestävyysteoria, haaraantuvien ketjureaktioiden teoria, lämpö- ja ketjuräjähdysteoria, hitaasti kehittyvien ketjuprosessien teoria...“

Nämä sanat on sanonut vanhin neuvosto-oppinut akateemikko A. F. Joffe Neuvostoliiton tiedeakatemian varsinaisesta jäsenestä N. N. Semjonovista, jonka syntymästä tuli kuluneeksi 60 vuotta huhtikuussa 1956.

Nikolai Nikolajevitsh Semjonovin ansioille on antanut suuren arvon maailman tieteellinen julkisuus: joku aika sitten Ruotsin tiedeakatemia antoi hänelle yhdessä englantilaisen professorin C. Hinshelwoodin kanssa Nobelin kemianpalkinnon.

Semjonov syvästi kiinnostui fysiikkaan ja kemiaan ollessaan vielä reaalikoulun oppilaana. Tehtyään yliopiston päättämisen jälkeen monta vuotta työtä molekyylifysiikan ja elektroni-ilmiöiden alalla hän keskitti huomionsa kemiallisten reaktioiden mekaniikan tutkimiseen. Nojaten nerokkaisiin kokeisiin fosforin, rikin ja vedyn hapettamisen alalla oppinut paransi ja kehitti ketjuprosessiteoriaa.

Siihen saakka tunnettiin vain muutamia ketjumekaniikan mukaisia reaktioita, jolloin niiden tuotteet aktivisoivat uusia molekyylejä ja synnyttävät jatkoreaktion. Samoin kuin viestinjuoksussa viestinkuljettaja antaa kapulan seuraavalle viestinkuljettajalle, samoin tällaisen reaktion renkaat seuraavat toinen toisiaan. N. N. Semjonov teki johtopäätöksen, että täytyy olla olemassa sellaisiakin ketjuprosesseja, joiden tuotteet voivat aktivisoida useammankin molekyylin eikä vain yhden. Tällöin tulee syntymään haaraantuva ketju, reaktiot alkavat nopeistua päättyen muutamissa tapauksissa räjähdykseen. Tällaisten reaktioiden kulkua voidaan verrata kulkutaudin nopeaan leviämiseen.

Aktiiviset hiukkaset voivat tuhoutua törmäten toisiinsa taikka astian seinään. Tämä olettamus saattoi johtopäätökseen, että tilavissa astioissa ketjureaktioiden on tapahduttava nopeammin kuin ahtaissa astioissa. Heti pantiin toimeen kokeilut. Pimennetyssä laboratoriossa asetettiin hienon auringonsäteen tielle monta erikoista vety- ja klooriseoksella täytettyä astiaa (vedyn ja kloorin sekoitus synnyttää ketjureaktion). Analyysi todisti täysin oikeaksi oppineen ennakkonäkemyksen: ahtaissa astioissa reaktio tapahtui paljon hitaammin.

Semjonov tutki oppilaittensa kanssa suuren joukon kemiallisia prosesseja. Saatiin selville, että hapettumisreaktio, krakkaus, polymerisoituminen ja räjähdysaineiden hajoaminen tapahtuu ketjureaktion tietä, etteivät ketjuprosessit ole harvinaisia poikkeuksia, kuten aikaisemmin ajateltiin, vaan hyvin laajalti levinnyt ilmiö.

Rinnan Semjonovin koulukunnan kanssa toimi tällä alalla myös ryhmä englantilaisia kemistejä Hinshelwoodin johdolla. Oppineet olivat monta vuotta ystävällisessä tieteellisessä yhteistyössä.

Pontevan työn jälkeen Nikolai Nikolajevitsh viettää lepohetkeänsä luonnonhelmassa, samoilee metsiä ja soita haulikko olalla. Vaikka metsästys ei toisikaan hänelle runsasta saalista, se on aina erinomaista lepoa ja, kuten akateemikko sanoo, evästää häntä „metsästykseen“ uusien tieteellisten tosiasioiden ja yhteenvetojen perään.

Kuvassa — illalla perheen parissa.

N. N. Semjonov kertoo, että räjähdysprosessien teorian alkeet hän tuli ajatelleeksi Seligerjärvellä. Palattuaan Leningradiin hän muotoili räjähdyksen lämpö- ja ketjuteorian ja tämän jälkeen matkusti jälleen ihanalle järviseudulle ja jatkoi siellä työtään. Tämän tuloksena hän kirjoitti vuonna 1928 kirjoituksen räjähdysteoriasta, joka on tähän asti ollut johtavana teoriana insinöörien ja oppineiden työssä heidän tutkiessaan räjähdysprosesseja. Ja tällaisilla prosesseillahan on yhä suurempi merkitys suihkukoneiden ja polttomoottorien luomisessa sekä tekniikan muilla aloilla.

Nikolai Nikolajevitsh oletti, että ketjureaktiot ovat luonnossa laajasti levinneitä. Tämä oletamus osoittautui kohta aivan oikeaksi: eri maiden oppineet havaitsivat ketjuprosesseja ydinfysiikassa ja biologiassa.

Tämän etevän fyysikon ja kemistin sekä hänen lukuisten oppilaittensa työ sai niin suuren mittasuhteen, että vuonna 1931 perustettiin erikoinen kemiallisen fysiikan instituutti, jonka johtajana akateemikko Semjonov on ollut yli neljännesvuosisadan.

Vuonna 1934 oppinut teki yhteenvedon tutkimustensa suuresta sarjasta teoksessaan, jolle antoi nimeksi „Ketjureaktiot". Miltei samaan aikaan Neuvostoliitossa ja Englannissa ilmestyneenä siitä tuli todellinen käsikirja niille, jotka tutkivat kemiallisten reaktioiden mekaniikkaa. Vuonna 1955 ilmestyi hänen toinen perusteellinen teoksensa, jossa hän kehittelee edelleen oppia ketjureaktioista ja kemiallisista prosesseista.

Etevä neuvostotieteen työntekijä Nikolai Nikolajevitsh Semjonov johtaa neuvostolaisten fyysikkojen ja kemistien suurta koulukuntaa. Monista hänen oppilaistaan on tullut kuuluisia oppineita, akateemikkoja, Neuvostoliiton tiedeakatemian kirjeenvaihtajajäseniä, professoreja.

Lastenlastensa kanssa kelkkamäessä.

Olemme hyvin iloisia, että Neuvostoliitossa esitetään suomalaisia filmejä. Olemme odottaneet tästä matkasta hyvin paljon ja olemme jo nyt todenneet, että tulemme siitä huolimatta suuresti ja miellyttävästi yllätetyksi. Pyydän saada kiittää koko delegatiomme puolesta isäntiämme ja kaikkia neuvostoihmisiä suurenmoisesta ystävällisyydestä ja vieraanvaraisuudesta.

Filminäyttelijä **Hilkka Helinä**
(Suomi).

Se lämmin vastaanotto, jota meitä kohtaan osoitti moskovalainen yleisö, on helpottanut romanialaisen kansantaiteen vähäisen osan esittämistä neuvostoyleisölle. Kulttuurivaihto edistää kansojen lähentymistä ja yhteytymistä toistensa henkiseen rikkauteen.

Romanialaisen „Kiuru"-yhtyeen taiteellinen ohjaaja
Viorel Dobos.

LUJITTUKOON YSTÄVYYS

Joku aika sitten Iontoolaiset osoittivat suurella innostuksella suosiotaan Suuren teatterin balettiryhmälle sekä Neuvostoarmeijan laulu- ja tanssiyhtyeelle ja pariisilaiset taas K. S. Stanislavskille ja V. I. Nemirovitsh-Dantshenkolle nimetyn Moskovan teatterin balettiesityksille, laulaja Ivan Petroville ja Igor Moisejevin ohjaamalle kansantanssiyhtyeelle. Ainainen yleisömenestys on ollut viulutaiteilijalla David Oistrahilla sekä pianisteilla Emil Gilelsillä ja Leo Oborinilla, samoin sellotaiteilijalla Mstislav Rostropovitshilla, jotka ovat käyneet kiertueella maailman monissa maissa. Naisten tanssiyhtye „Koivu" on ilahduttanut ihanilla venäläisillä tansseilla teatteriyleisöä Kiinassa, Egyptissä, Libanonissa, Belgiassa, Hollannissa, Sveitsissä, Englannissa ja Jugoslaviassa. Suuren kiertomatkan on tehnyt Moskovan akateeminen taideteatteri, joka on käynyt Jugoslaviassa, Romaniassa, Bulgariassa, Tshekkoslovakiassa ja Unkarissa. Sangen henkeviä lausuntoja on julkaistu neuvostolaisista sirkusnäyttelijöistä pariisilaisissa, Iontoolaisissa, varsovalaisissa, brüsselilläisissä ja berliiniläisissä lehdissä. . . Tällaisen luettelon jatkaminen voisi ehkä uuvuttaa lukijoita, sillä yksistään viime vuonna kävi enemmässä kuin 42 maassa näyttämässä taitoaan yli 2 500 neuvostoliittolaista näyttelijää.

Mielenkiinto neuvostotaiteeseen ei ole jäänyt vastavuoroisuutta vaille. Neuvostoliittolainen yleisö ottaa aina ilolla vastaan vieraansa, jotka tutustavat neuvostoihmisiä kansojensa taiteeseen ja kulttuuriin.

Vuonna 1953 Neuvostoliitossa kävi 1 300 kulttuurin edustajaa yhdestätoista maasta. Vuonna 1955 Neuvostoliitossa kävi noin 2 200 vierasta kolmestakymmenestä maasta. Vielä suurempia ovat juuri päättyneen vuoden numerot. Voidaan ajatella, että kaikki ne, jotka esiintyivät Moskovassa, Leningradissa, Kijevissä, Minskissä, Tashkentissa, Jerevanissa, Tbilisissä, Vilnassa taikka jossain muussa maamme kaupungissa, tulevat muistelemaan kauan herkkää ja vaativaa, mutta aina hyvänsuopaa ja kiitollista kuulijakuntaa.

Suurella mielenkiinnolla ja kiitollisuudella Neuvostoliitossa otettiin vastaan „Comédie Française" ja Ranskan kansallinen teatteri, Shaosinin ooppera, pekingiläisen musikaalisen draaman Shanghain teatteri, englantilainen draamateatteri ja amerikkalainen oopperaryhmä, jugoslavialainen draamateatteri sekä Bostonin, Lontoon ja Leipzigin sinfoniaorkesteri. Suurta yleisömenestystä saivat Neuvostoliitossa osakseen Budapestin operettiteatteri, Kiinan, Tshekkoslovakian, Belgian ja Saksan sirkusnäyttelijät, intialaisten ja burmalaisten näyttelijäin konsertit, norjalaisen, puolalaisen, ruotsalaisen ja unkarilaisen estraditaiteen edustajat. Lukuisa yleisöjoukko on antanut suuren arvostuksen kapellimestari ja säveltäjä Arthur Blissin ohjaamien englantilaisten muusikkojen taiteelle, amerikkalaisten esittäjäin — laulaja Jan Peercen, viulutaiteilija Isaak Sternin ja ranskalaisen pianistin Samson Françoisen taidolle. Neuvostoliittolaisiin oopperaesityksiin ovat suurella menestyksellä osallistuneet Zenaida Pally, Garbis Zobian ja monet muut romanialaiset laulajat, Katya Georgieva ja Dimitr Uzunov Bulgariasta, Geori Boué ja Roger Bourdin Ranskasta sekä Luigi Infantino Italiasta.

Ulkolaiset filmiviikot ovat tulleet tavaksi Neuvostoliitossa. Yksistään viimeksi kuluneina kuukausina Neuvostoliiton suurissa kaupungeissa on järjestetty erikoisia jugoslavialaisia, kiinalaisia, italialaisia, intialaisia ja suomalaisia filmiviikkoja. Neuvostoyleisö on saanut tutustua myös Kreikan, Egyptin ja Belgian elokuvataiteeseen. Tällaisten filmiviikkojen aikana Neuvostoliitossa on käynyt ulkomaisen elokuvataiteen ja teollisuuden edustajia, joista monet otettiin Neuvostoliitossa vastaan sellaisella rakkaudella kuin vanhat ja kalliit ystävät: miljoonat neuvostoihmiset tuntevat heidän nimensä ja luomistyönsä. Tulkoon muuten sanotuksi, että neuvostolaisia filmejä esitetään nykyään enemmässä kuin 60 maassa.

Erikoisen suuren yleisömenestyksen ovat saaneet osakseen intialaiset, englantilaiset, ranskalaiset, belgialaiset ja japanilaiset taidenäyttelyt Neuvostoliitossa. Suurella mielenkiinnolla yleisö tutustui Pablo Picasson taidenäyttelyyn, jonka „Kyyhkysestä" on tullut rauhan puolesta käytävän taistelun symbooli.

Taide lähentää kansoja ja auttaa niitä ymmärtämään paremmin toinen toisiansa, auttaa niitä rikastamaan toistensa kulttuuria.

— Lujittukoon ystävyys! — sanovat neuvostoihmiset, joita kiinnostavat kaikkien kansojen kulttuurisaavutukset ja jotka ovat valmiit tutustamaan kaikkia sosialistisen kulttuurinsa saavutuksiin.

Kaksi vuotta on kulunut siitä, kun me kohtasimme neuvostoihmisiä ensi kerran. Meistä kuitenkin näyttää siltä, että se tapahtui vasta eilen, sillä toisiaan rakastaville ihmisille ei aika ja välimatka merkitse mitään.

Filminäyttelijät **Nargis ja Raj Kapoor** (Intia).

Neuvostoliitossa käynti herätti minussa todellisen näyttelijän liikutuksen. On onni kohdata niin huomaavaista ja herkkää kuulijakuntaa, niin sydämellistä kansaa!

Bairon Colassis (Kreikka).

Unkarilaisen jazz-yhtyeen konsertti rautatieläisten valistustalossa (Moskovassa). Laulamassa solisti Stefi Akos.

Neuvostoliitossa vierailivat hiljattain japanilaiset taiteilijat I. Maruki ja T. Akamatsu.

Noin kolmisensataa englantilaisten lasten piirustusta oli nähtävänä hiljattain Neuvostotaiteilijainliiton näyttelysalissa.

Noin 100 000 moskovalaista kävi 20 päivän kuluessa XIX—XX vuosisatojen belgialaisen taiteen näyttelyssä.

Neuvostoliitossa vieraili hiljattain puolalainen viulutaiteilija, professori H. Kowalski.

Neuvostoliitossa herätti yleisön suurta mielenkiintoa kuuluisan ranskalaisen taiteilijan, tarmokkaan rauhantaistelijan Pablo Picasson näyttely.

Elokuvaohjaaja **Konstantin PIPINASHVILI.**

Millaisia laivoja — satumaisten argonauttien purjealuksista alkaen nykyaikaisiin valtamerilaivoihin asti — onkaan käynyt Mustanmeren muinaisessa Batumin satamassa, neuvosto-Adzharian nykyisessä pääkaupungissa! Mutta kokonaan omituinen laiva nähtiin kerran siellä. Sen virtaviivaisessa rakenteessa heijastuivat kuin kuvastimessa eteläauringon kirkkaat säteet. Salaperäiseltä näytti tyhjä kansi synnyttäen monenlaisia arvoituksia aluksen vedenalaisen osan suunnattomista mittasuhteista.

Kummallinen laiva kiinnitti yleistä huomiota. Paikalliset valokuvaajat häärivät satamassa kameroittensa kera, paikalla oli paljon kylpyläkaupungin vieraita, ulkolaisia merimiehiä ja matkailijoita. Illan tullen selvisi, että Batumiin on saapunut „Gruusiafilmin“ retkikunta tekemään fantastista seikkailufilmiä „Kahden valtameren salaisuus“[1], jota laaditaan G. Adamovin samannimisen romaanin mukaan.

. . .Maapallon kahdessa osassa — Atlantin ja Tyynellä valtamerellä — tuhoutuu salaperäisellä tavalla samanaikaisesti kaksi moottorilaivaa: neuvostoliittolainen moottorilaiva „Arktiikka“ ja ranskalainen moottorilaiva „Victoire“.

Neuvostoliittolainen sukelluslaiva „Pioneeri“, joka on varustettu sellaisilla teknillisillä välineillä, sallivat sen kulkea veden alla lentokoneen nopeudella, tutkia valtameren suuria syvyyksiä, murskata kallioita, tunkeutua ajelehtivien jäävuorien läpi, lähtee Leningradista traagilliselle „Arktiikan“ tuhoutumispaikalle. Ehkä sen onnistuu vielä pelastaa ihmiset. Tärkeätä on myöskin saada selvä moottorilaivan tuhoutumisen syistä.

Samaan aikaan valtion turvallisuuselimet saavat tietää, että sukelluslaivan miehistöön on päässyt vihollinen ja että valmisteilla on nähtävästi uusi rikos. Saadaankohan se estetyksi? . .

Filmin kahden sarjan esittämisen aikana yleisö osallistuu tähän epätavalliseen retkeen, seuraa mielenkiintoista ja jännittävää juonta, jonka lankoja selvittelevät turvallisuuselinten työntekijät, tutkii valtameren syvyyksiä yhdessä sukeltajain kanssa tunkeutuu uponneeseen laivaan, näkee, kuinka merihirviön — kalmarin jättiläislonkerot imeytyvät batisferiin kiinni, joutuu asumattomalle saarelle, jonne on kätketty tihulaisten vedenalainen automaattisesti ohjattava torpedoasema.

Toivomme, ettemme saata lukijoita pettymyksen valtaan, kun sanomme, ettemme vedenalaisten ihmeiden ja selkkausten, syvyyksien, eläimistön ja kasviston filmaamista varten ole laskeutuneet metriäkään merenpintaa alemmaksi. Kaikki tämä on tehty studiossa.

Tällaisen fantastisen seikkailufilmin luominen, joka heittää silmäyksen tulevaisuuden tekniikkaan, on ollut sangen kiinnostava tehtävä. Työtä on tehty paljon, mutta koko kollektiivi pitää itseään onnellisena, jos filmi tuottaa tyydytystä yleisölle, varsinkin nuorisolle, joka pitää niin paljon tällaisista elokuvista.

---

[1] *V. Aleksejevin, N. Rozhkovin ja K. Pipinashvilin scenario. Ohjaaja K. Pipinashvili. Ylioperaattori F. Vysotski. Pääosissa — S. Stoljarov, I. Vladimirov, S. Golovanov, M. Gluzski ja V. Ninua.*

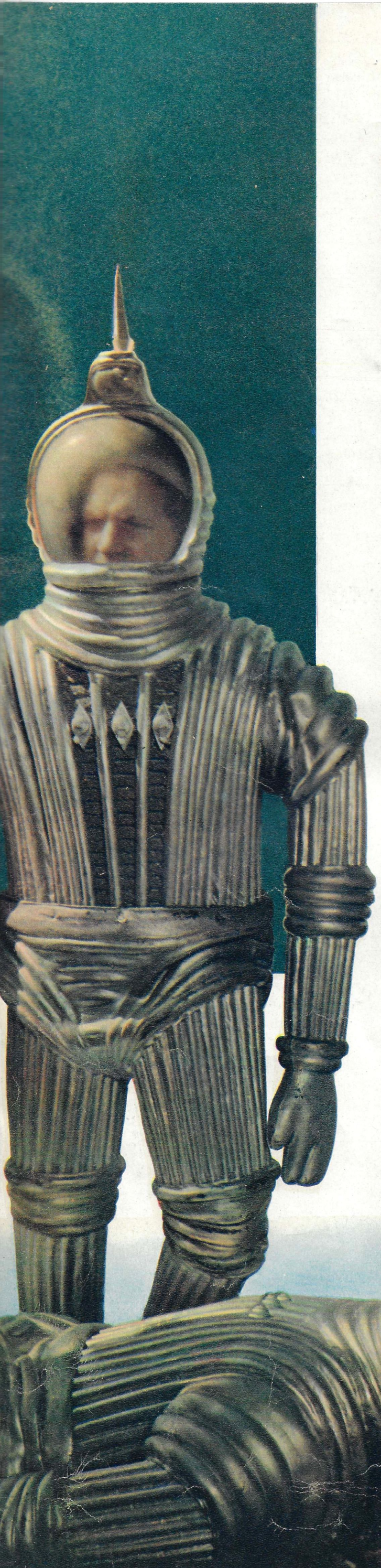

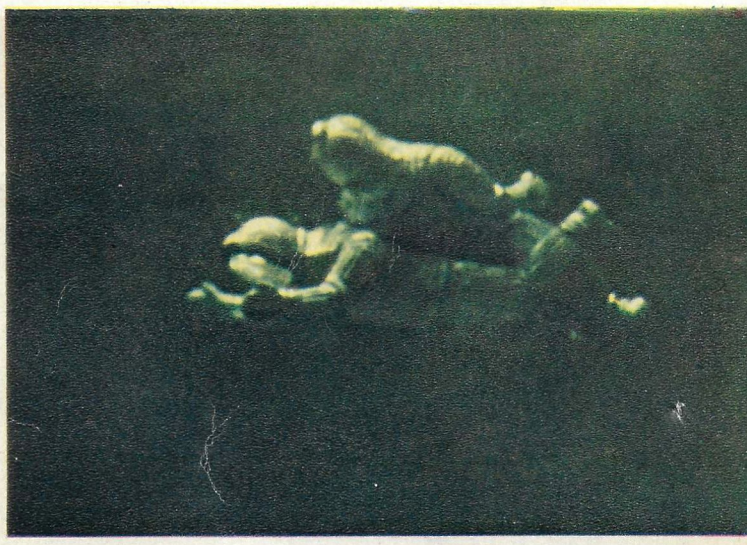

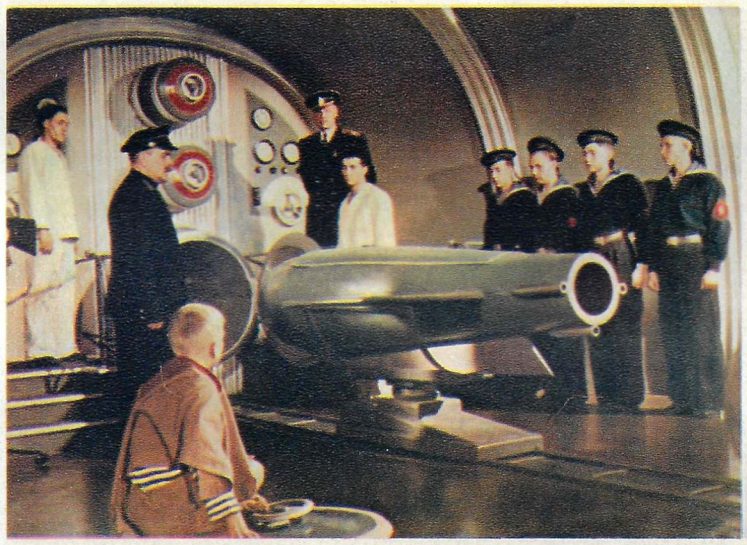

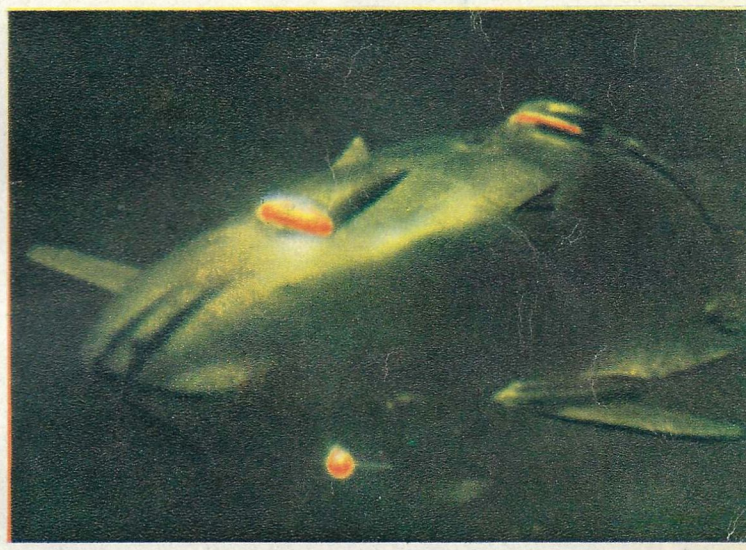

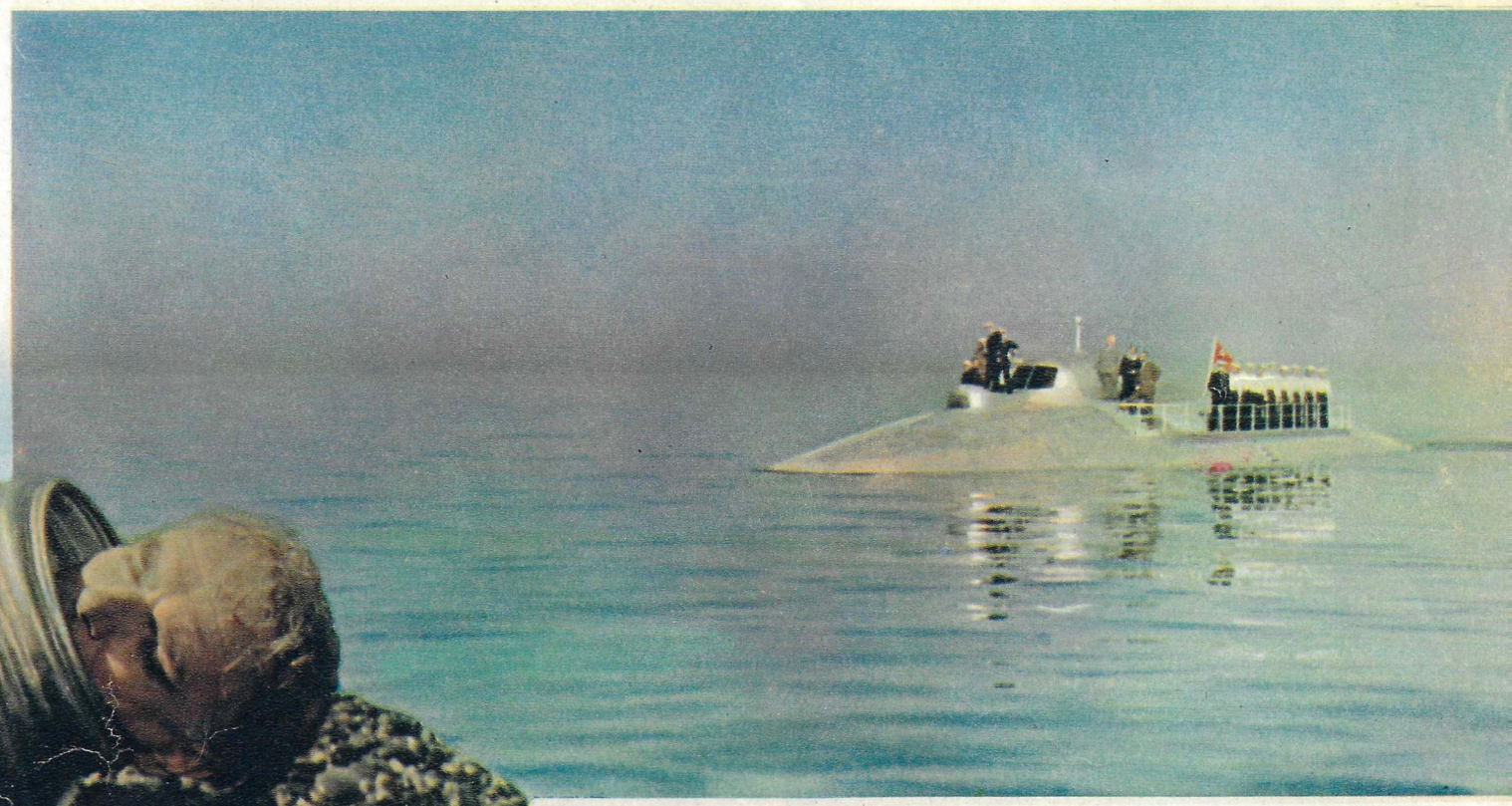

Darja Plastun ottotyttönsä kera.

„VIERAS“ LAPSI

Kirjeenvaihtaja Korsun-Shevtshenkovskin miliisilaitoksella tutustumassa löytölapsen asiaan.

Sokeritehtaan työläinen F. V. Oleksienko, joka myös tavoitteli Tonjaa ottolapsekseen.

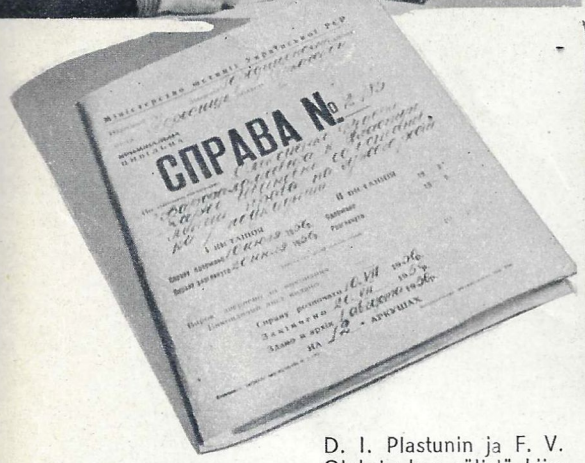

D. I. Plastunin ja F. V. Oleksienkon välistä kiistaa koskeva oikeudenkäyntiaineisto.

A. TSHERNITSHENKO. **Valok. N. Horunzhi.**

Myöhään illalla tapahtui jotain odottamatonta: miliisilaitoksen piiriosastolle tuotiin rintalapsi. Kapaloihin oli pistetty lappu, josta selvisi, että löydetty tyttö oli nimeltään Antonina ja että hän oli 8 kuukauden ikäinen.

— Ennen muuta on otettava huoli palleroisen terveydestä: hän on näköjään saanut kylmää, — sanoi tuona iltana päivystänyt vanhempi miliisiluutnantti Ivan Feodorovitsh Slapenin.

Paikalle kutsuttiin heti lastenlääkäri. Kohta saapuikin lääkäri Anna Dlugatsh, joka vei pikku Tonjan sairaalaan.

Tytön kohtalosta ryhtyi huolehtimaan koko sairaalahenkilöstö, muun muassa kätilö Darja Plastun, jonka lämpimässä sydämessä sykkii suuri äidinrakkaus.

Tämä tapahtui Korsun-Shevtshenkovskin kaupungissa Ukrainassa. Tieto löytölapsesta levisi nopeasti pikkukaupungin kaikille kulmille, jopa lähikyliinkin. Monet halusivat ottaa Tonjan ottotytökseen. Halukkaiden joukossa oli muun muassa mainitsemamme lääkäri Anna Dlugatsh, työläinen Galina Zharskaja ja pedagogisen opiston lehtori Galina Gladkaja. Erikoisen innokkaita olivat lapsettomat Darja Plastunin ja sokeritehtaan työläisen Feodor Oleksienkon perheet. Samaan aikaan kun kysymys Darja Plastunin anomuksesta saada Tonja ottotytökseen ratkesi myöntelsesti kaupunginneuvostossa, Oleksienkon puolisot järjestivät asiaa piirin siviilirekisteritoimiston kautta.

Asian näin ollen nousi luonnollisesti esille kysymys, kumpi mainituista perheistä asetettaisiin etutilalle, — molemmilla oli vilpittömän humaaniset ja jalot herätteet ja riittävän hyvä aineellinen toimeentulo. Ei auttanut muu kuin turvautua kansanoikeuden ratkaisuvaltaan. Näin virisi harvinainen oikeusjuttu N:o 2—185 „vieraasta" lapsesta. Oikeus käsitteli kiistan ja Oleksienkon puolisoiden mielipahaksi päätti asian Plastunien eduksi. Tällaisen ratkaisun puolesta puhui eräs kymmenen vuotta vanha tosiasia. Sairaalassa oli 1947 ollut hoidettavana orvoksi jäänyt pikkupoika, Valentin. Darja Plastun oli purkanut häneen kaiken äidillisen hellyytensä, hoitanut kuin omaa lasta ja sitten, neuvoteltuaan miehensä kanssa, ottanut hänet virallisestikin pojakseen. Saadakseen Valentinin lopullisesti toipumaan uudet vanhemmat olivat lähettäneet hänet kaksi eri kertaa lastenparantolaan. Poika parantuikin pitkäaikaisesta sairaudestaan ja nyt täysin terveenä ja vahvana käy kahdeksatta luokkaa.

— Meillä ei ole omia lapsia, mutta olemme kasvattaneet hyvän pojan, saisimmepa vielä tytön, — Darja Plastun oli puhellut monta kertaa. Ja kun Plastunit näkivät nyt pienen Tonjan, heidän päätöksensä kypsyi lopullisesti.

. . .Pieni hauskannäköinen talo joen rannalla. Talo kuuluu Darja Plastunille ja hänen miehelleen, eläkettä nauttivalle sotainvaliidille, Aleksandr Plastunille. Sen lämpimissä suojissa tapaamme emännän vaaleatukkainen tyttö sylissään. Pienokainen katselee meitä hiukan epäilevästi kulmiensa alta ja kuten ainakin äitiinsä turvaten puristaa häntä lujasti kaulasta.

— Tuliko vieraita setiä? Älä pelkää: he ovat kilttejä, — Darja-emäntä rauhoittelee sydänkäpystään. Pian Tonjan kasvoille leviääkin hymy ja pikku käsi ojentuu valokuvauskonetta kohden.

— Mitä, pidätkö uudesta leikkikalusta? — Darja-äiti kysyy. — Oi, kyllä sinua lellitellään, toden totta, aivan liikaa hemmoitellaan! . .

Kuka Tonjaa lellittelee, saimme kuulla myöhemmin. Meille kerrottiin, että hänen luonaan käy tuon tuosta sairaalan väkeä ja naapureita samoinkuin häntä tyttärekseen tavoitelleita tätejä ja setiä. Ja jokaisella on varattuna paitsi helliä sanoja myös muita ilontuottajia. „Vieraalla" lapsella on siis paljon omaisia.

Isä ja veli iloitsevat: nyt heidän perheessään ovat kaikki päässeet omille jaloilleen.

Lastenneuvola toteaa: „Täysin terve".

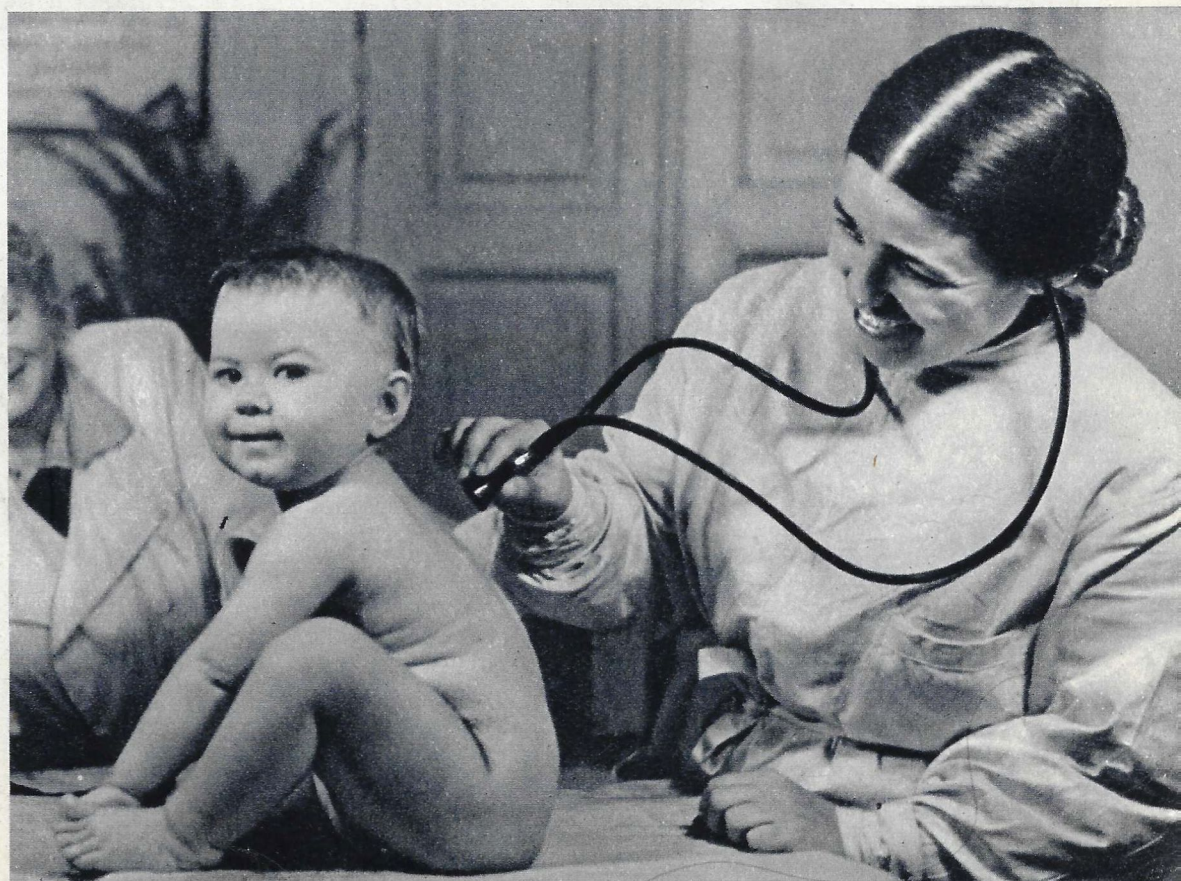

Selostus maaseudulta

Valok. J. Halip.

Ensimmäinen „uudisrieska“ menossa uuniin. Sheikinien perhe sai syksyllä työpäivistään 7,3 tonnia viljaa ja 17 290 ruplaa käteistä.

Kolhoosin sahalaitos toimittaa rakennustarpeita joka taloon.

1. TALONPOIKA TEKEE TILINPÄÄTÖSTÄ

Pohjois-Kazakhia. Pavlodarin alue. Aroa silmänkantamattomiin. Kuin keidas erämaassa kukoistaa aron keskellä kollektiivitalous „Kazakhstan 30 vuotta“.

Kollektiivitalouden puheenjohtaja Jakov Brecht kertoo:

— Taloutemme pääala on peltoviljelys. Olemme kääntäneet pelloiksi noin kaksitoistatuhatta hehtaaria uudismaata ja viljanmyynnistä saimmekin viime vuonna 5 180 000 ruplaa. Karjanhoito tuotti 2 100 000 ruplaa ja muut taloushaarat noin 300 000 ruplaa. Seitsemän ja puolen miljoonan ruplan yleistulosta kolhoosi jakoi yli kaksi kolmannesta tehtyjen työpäivien pohjalla. Jokaista työpäivää kohden jaettiin seitsemän ruplaa rahaa ja kolme kiloa viljaa. Monet kolhoosilaiset ovat rakentaneet uusia taloja, eikä oma autokaan ole nykyisin mikään harvinaisuus.

— Minne olette käyttäneet loppuosan tuloista? — kirjeenvaihtaja tiedusteli.

— Etupäässä rakennustoimintaan. Siihen on sijoitettu yli puolitoista miljoonaa ruplaa. Olemme rakentaneet karjasuojia, ostaneet yhden henkilöauton, viisi kuormaautoa ja kaksi puutarhatraktoria sekä asentaneet raamisahan ja perustaneet koneverstaan.

— Rakennamme 1957 kaksikerroksisen koulutalon, — puheenjohtaja jatkoi. Koulusta tulee 10-vuotinen, yliopistoon johtava. Samassa talossa alkaa toimia myös musiikkiopisto. Rakennamme vielä majatalon, huonekaluverstaan sekä ajanmukaisilla mekanismeilla varustetun pajan ja jatkamme karjasuojien uusimista. Kaikkiin tilamme talouskohteisiin on tarkoitus saada puhelinyhteys. Sitäpaitsi ovat kolhoosilaiset päättäneet rakentaa 250 paikkaa käsittävän lastenseimen.

— Osaisitteko sanoa, minkälaisilla tavaroilla on nykyisin suurin kysyntä kolhoosilaisten keskuudessa? — kirjeenvaihtajamme tiedusteli kolhoosin mylläriltä Filipp Golosovilta, jolle puhjeenjohtaja oli hänet esitellyt.

— En ole kierrellyt utelemassa, mutta sen tiedän, että eniten ostetaan huonekaluja, vaatteita ja ompelukoneita.

Paikkakunnan osuuskaupassa edustajallemme kerrottiin kolhoosilaisten ostaneen 700 moottoripyörää ja 10 henkilöautoa. Polkupyöriä kuului olevankin melkein joka talossa. Hyvä kysyntä sanottiin olevan myös radiovastaanottimilla ja gramofooneilla, — sanalla sanoen, kaikella, mitä nykyajan ihminen tarvitsee elääkseen mukavasti.

— Aiotteko vielä kääntää uudismaata?

— Ehdottomasti. Ennen nykyisiä uudisraivauksia meillä oli kylvömaata noin kahdeksan ja puoli tuhatta hehtaaria, nyt sitä on yli kaksikymmentätuhatta hehtaaria. Aiomme kääntää vielä kymmenen tuhatta. Kolhoosin tulot siitä jälleen kasvavat ja viljaa saadaan paljon enemmän.

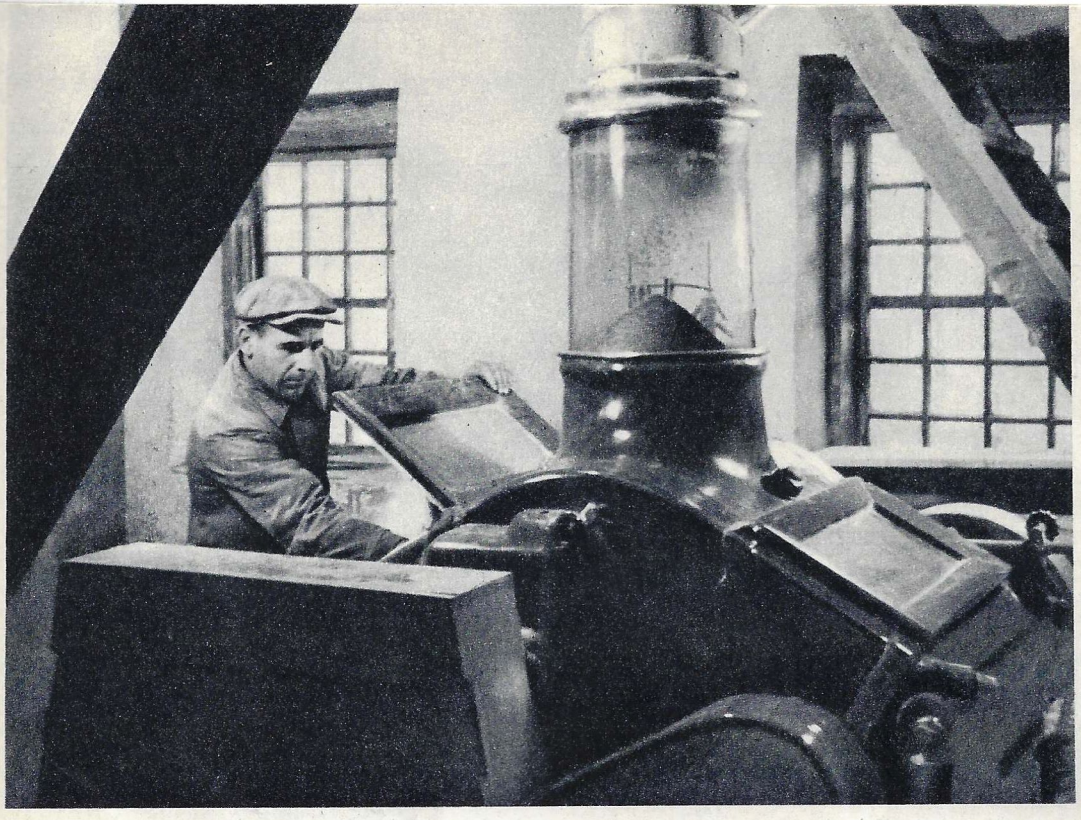

Filipp Golosov, aikaisemmalta ammatiltaan huonekalupuuseppä, on muuttanut kaupungista kolhoosiin. Täällä hän aluksi työskenteli pellolla, mutta myllyn valmistuttua siirtyi mylläriksi. Kolhoosin hallinto auttoi tätä uutta kolhoosilaista talouden perustamisessa myöntämällä hänelle 10 000 ruplan omakotilainan. Golosovit ovat pitäneet jo tupaantulijaiset. Niihin saapui Pavlodarista myös heidän tyttärensä Ljudmila, joka toimii suunnittelijana eräällä sikäläisellä tehtaalla. Ljudmilla ihastui uuteen kotiin ja kolhoosikylään, jopa myllyynkin. Kuvissa: Vasemmalla — Filipp Golosov myllyssä, jonka kolhoosi on rakentanut vuoden 1956 tuloilla; oikealla — emäntä Lidia Golosova ompelemassa leninkiä tyttärelleen.

Kolhoosilaisten yleisen kokouksen päätöksen mukaisesti naisille myönnetään kahden kuukauden äitiysloma, jolta ajalta heille tilitetään korvaus vuoden kuluessa tekemiensä työpäivien keskiluvun mukaan. Autonkuljettajan vaimo Sabira Sakaub on lahjoittanut miehelleen esikoisen. Kolhoosin synnytyslaitoksessa äidistä ja vauvasta pidetään hyvää huolta.

Pikkupojat ovat tarkkoja auto- ja moottoripyörämerkkien tuntijoita. Aprikoimatta he sanovat mitä mallia minkin kolhoosilaisen auto edustaa. Nyt kylään on kuitenkin ilmaantunut pojille outo auto. Se on uusi „Moskvitsh-402". Kiinnostus sitä ja välinpitämättömyys vanhaa Moskvitshia kohtaan puhuu parhaiten uuden mallin puolesta.

Rakennetaan uusia karjasuojia. Tässä pannaan pystyyn automaattisia juottolaitteita huoltavaa vesisäiliötä.

Veselkinien perhe on jo pannut työpäivämaksuina saamansa viljan, perunan ja vihannekset aittoihinsa ja kellareihinsa. Nyt Maria ja Vasili Veselkin laskevat juuri käteisrahana saatua, 8 125 ruplan suuruista summaa.

Kolhoosin puoluekokous. Käsiteltävänä ovat vuoden 1956 työntulokset ja tulevaisuuden suunnitelmat. Suunnitelmat esitetään pian kolhoosin jäsenten yleiselle kokoukselle.

2. „ROSSIJA"-KOLHOOSI

L. KOROBOV

Valok. J. Koroljov

Lumi peittää Rjasanin lähiseutujen peltoja. Syksyn kiireet ovat jääneet taaksepäin. Kolhoosien väki tekee yhteenvetoja kuluneena vuonna suorittamastaan työstä.

Vuodentuloa lasketaan ja menoarvioita laaditaan myös „Rossija"-nimisessä kolhoosissa. Se on Rjasanin alueen oloissa keskikokoinen yhteistila. Sen karjasuojissa on useita satoja lehmiä, hevosia, lampaita ja sikoja sekä parisen tuhatta kanaa. Kolhoosilla on myös autoja, seuratalo, kirjasto ja neljä koulua. Siinä lakooninen luettelo kolhosilaisten yhteisomaisuudesta. Miten sitten elävät tämän omaisuuden isännät, itse kolhoosilaiset?

— Mitäpä tässä murehtimaan! — vastaa iloisesti kahdeksantoistavuotias karjakko Galina Kukoleva. — Vuosi on ollut antoisa. Niinpä minä sain tililleni 834 työpäivää ja niistä rahaa 5 411 ruplaa, perunaa 1 668 kiloa ja viljaa 1 254 kiloa. Lähipäivinä otan loput siitä 800:n litran maitomäärästä, joka minulle on vielä tuleva työpäivistäni. Lisäksi vihannessäiliössä on viisi tonnia minulle kuuluvaa kaalia. En tietysti tarvitse tuollaista paljoutta omaan käyttööni, vaan aion vähitellen myydä torilla niin kaalin ja viljan, kuin myös perunan. Lisäksi kotona on neljä tonnia kotipalstalta saatua kaalia. Jos tämän kaiken laskee yhteen, vuosiansioni nousee likipitäen neljäänkymmeneentuhanteen ruplaan.

Puhuttaessa kolhoositalonpoikaiston tuloista on muistettava, että ne eivät koostu ainoastaan työpäivien perusteella maksetuista eristä, siis yhteistalouden tuotosta. Kolhoosilaisperheillähän on lisäksi kotitalous kasvimaineen, omine lehmineen, lampaineen, sikoineen ja siipikarjoineen. Se tietenkin antaa heille lisätuloja.

Ylijäämätuotteensa kolhoosilaiset myyvät joko valtiolle tahi lähikaupunkien toreilla välittömästi kuluttajille.

Vuoden työn tulokset on siis saatu. Talvella maatalousväellä on enemmän vapaata aikaa. Sitä käytetään rakennustöihin ja suurempiin uudistuksiin. „Rossija"-kolhoosin jäsenet rakensivat viime vuoden aikana itselleen 55 taloa. Eri puolilla kolhoosikylää kalskavat jälleen kirveet ja nousevat uudet salvokset.

Pistäydyimme tallimies Sergei Kozlovin luona. Hän on hiljattain rakentanut tiilistä talon ja tehnyt siihen ison lasiverannan. Saatuaan itse rakennuksen kuntoon hän on ostanut siihen uudet huonekalut, seinä- ja lattiamatot, radion, seinäkuvastimen ja muuta pienempää.

Tätä nykyä kylässä on rakenteilla kulttuuritalo. Sen valmistumista odoteltaessa toimitaan vilkkaasti vanhassa seuratalossa. Siellä pidetään usein iltamia, ja elokuvia näytetään joka toinen päivä.

Rjasaniin on rakennettu televisiokeskus, jonka välityksellä Moskovan televisiolähetyksiä voidaan seurata myös Rjasanin alueen maalaiskylissä. Ensimmäiset televisioantennit ovatkin jo nousseet „Rossija"-kolhoosin katoille.

— Tilaa meille ainakin tulee! — sanoo kolhoosilainen Anisja Maksimova.

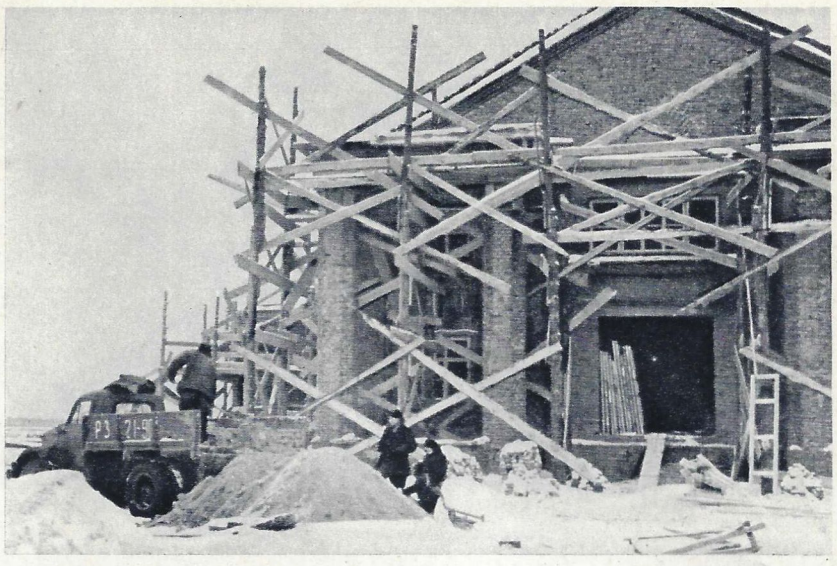

"Rossija"-kolhoosissa rakennetaan kulttuuritaloa. Siihen tulee 300:n paikan katsomo, näyttämö, lämpiö, kirjasto ja pienempiä kerhohuoneita.

Kolhoosin kirjastossa on 6 000 nidettä. Niiden luku lisääntyy jatkuvasti.

Maria Kozlovan on hauska emännöidä uudessa kivitalossaan!

Karjakannan kasvaessa on täytynyt rakentaa vielä yksi vasikkala.

Pavel Kukolevin perhe kokoontuu iltaisin television ääreen katsomaan Rjasanin kautta välitettyjä Moskovan televisio-ohjelmia.

Voiton huippu

7439

Viisi kilometriä on noustu. Raskaat kantamukset selässä noustaan yhä korkeammalle.

Urheilumestari **A. POLJAKOV**, alppiurheilijain apulaispäällikkö.

Neuvostoliitossa on neljä vuorenhuippua, jotka kohoavat yli seitsemän kilometrin korkeuteen. Kolmella niistä — nimittäin Leninin, Stalinin ja Korzhenevskajan (Pamir) huipuilla alpinistimme ovat käyneet moneen otteeseen. Neljäs, maapallon pohjoisin seitsemäntuhannen metrin ylittäjä — Voiton huippu, — joka kruunaa Tjan-Shanin harjannetta Neuvostoliiton ja Kiinan Kansantasavallan rajalla, oli ja pysyi lannistamattomana...

Tjan-Shanin korkeimpana kohtana oli ammoisista ajoista totuttu pitämään marmorijättiä Han-Tengriä — „Henkien haltijaa", — joka jää vain viisi metriä seitsemän tuhannen alapuolelle. Mutta jo 1932 urheilukiipeilijät kiinnittivät huomiota siitä kaakkoon sijaitsevaan jää- ja lumilakkiseen hirmuhuippuun. 1938 tehtiin ensimmäinen, mutta epäonnistunut yritys nousta sille. Viittä vuotta myöhemmin kyseisillä seuduilla työskenteli kartoitusretkikunta. Sen suorittamien tarkkojen mittausten mukaan nimettömän huipun korkeudeksi saatiin 7 439 metriä, — siis lähes puoli kilometriä enemmän kuin ylpeän „Henkien haltijan"! Se ristittiin Voiton huipuksi. Yritykset kiivetä sille epäonnistuivat jälleen; vuoden 1955 retkikunnan kohtalo oli traagillinen — se tuhoutui.

1956 tuota luoksepääsemätöntä lakea lähti tavoittamaan urheilujärjestö Spartakin ja Kazakhstanin alppiurheilijain yhteinen retkikunta. Sitä johti tunnettu neuvostolainen alpinisti, ansioitunut urheilumestari Vitali Abalakov.

Seitsemän kilometrin huipun lannistajien on voitettava matkallaan monia vaikeuksia. Sellaisessa korkeudessa ilmanpaine on vajaat puolet normaalista, mutta alpinistien on kestettävä sitä kymmenen — viisitoista vuorokautta ja kannettava lisäksi selässään makuusäkit, teltat, lämpimät vaatteet, polttoaineet, erikoisvarusteet ja elintarvikkeet. Pitkällinen hapen puute aiheuttaa vuoritautia. Ruokahalu katoaa, päätä kivistää ja nenästä tulee verta. Ihmisen valtaa täydellinen välinpitämättömyys kaikkeen. Ainoa, mitä hän tahtoo, on laskeutua pehmeälle lumelle ja nukkua. Mutta kovassa kylmyydessä se merkitsee nukahtamista ainiaaksi. Tuon taudin voittaminen vaatii paitsi hyvää ruumiillista kuntoa myös suurta tahdonvoimaa.

...Kirgisian pääkaupungista Frunzesta me lähdimme matkaan autoilla, sitten kuljimme jalkaisin, 60 hevosta käsittävän varus- ja ruokakuormaston saattamana. Noustuamme 4 100 metrin korkeuteen järjestimme jäätikölle leirin. Alkoi varsinaisen rynnistyksen valmistelu: tutkittiin reittiä ja muodostettiin tukileirejä. Eri korkeuksille, aina 7 000 metriin saakka, kaivettiin lumiluolia — „asunnoiksi" ja varastoiksi. Tuollaisen luolan kaivaminen on työlästä hommaa, mutta sitä ihanampaa on sitten kömpiä siihen ja vaipua uneen täydessä turvassa, unohtaen vinhat vihurit, lumivyöryt ja pyryt!

Huipulle lähti yksitoista uskallikkoa. Nousu kesti kolmetoista päivää. Totta kyllä, niistä kuusi meni välillä puhjenneen hirmumyrskyn ohimenon odottamiseen.

Ratkaisevana päivänä urheilijat lähtivät 7 000 metrin korkeudella sijaitsevasta onkalostaan. Kuten tähänkin asti, edellä asteli Abalakov, valiten ja aukoen tietä. Retkeilijät kohtasivat kallioharjanteen ja ylittivät sen. Tuulen ajelemien lumipilvien keskellä ketjun viimeinen kadotti usein näkyvistä edeltäjänsä. Lumijään rinteet jyrkkenivät jyrkkenemistään. Yhä useammin jouduttiin hakkaamaan jäähän askelmia. Etumainen pari, Abalakov ja Gusak, luovi taitavasti lumenkielekkeiden välitse. Nyt he nousivatkin jo harjalle. Pian olivat kaikki yksitoista miestä huipulla, jolla alkoi liehua Spartakin lippu. Jokainen otti muistokseen granittisirpaleen. Sitten he etsivät aukean paikan ja kasasivat sille kivistä pienen pyramiidin. Abalakov kätki siihen paperilapun, johon oli kirjoitettu retken osanottajien nimet. He olivat: suunnitteluinsinööri Vitali Abalakov, opettaja Ivan Leonov, insinööri Jakov Arkin, tiedemies Lev Filimonov ja ylioppilas Juri Tur — kaikki Moskovasta, viilaaja Pjotr Budanov ja puuseppä Konstantin Kletsko Leningradista, tiedemies Vladimir Kizel Tashkentista, Nikolai Gusak Kabardasta, Ural Usenov ja Simbai Musajev Kazakhstanista.

Viidentenätoista päivänä urheilijat laskeutuivat leirille. Kaikki maamme alueella sijaitsevat seitsemän kilometrin huiput on nyt voitettu!

Valok. retkikunnan osanottajat — ansioitunut urheilumestari M. Anufrikov ja urheilumestari P. Budanov.

Alakuvissa — Kiipeilyn osanottajia. Vasemmalta: 1. Ansioitunut urheilumestari Vitali Abalakov. Hän on 51-vuotias. Harjoittanut vuorikiipeilyä 25 vuotta ja käynyt kymmenillä vaikeapääsyisillä huipuilla. 2. Tiedemies Vladimir Kizel, 44-vuotias. Jo vuonna 1935, ensimmäisten neuvostoalpinistien mukana nousi Kaukaasian jylhälle huipulle — Pohjois-Uzhballe. Hänenkin voittotilillään on nyt kymmeniä nousuja. 3. Retkikunnan nuorin osanottaja Konstantin Kletsko, 21-vuotias.

Kuvat vasemmalta: 1. Inyltshekin jäätiköllä. 2. Aivan matkan alkuvaiheessa retkikuntaan liittyi koira, josta tuli pian kaikkien lemmikki. Se nousi alpinistien mukana 5 300 metrin korkeuteen. Siellä tämä vilkas matkakumppani tuli lumisokeaksi, mutta oltuaan viikon „sairaalassa", pimeässä teltassa, sai näkönsä takaisin. 3. Vladimir Kizel koettelee varovaisesti jokaista kiveä edetessään kallion kuvetta; seuraavana köydessä Pjotr Budanov. 4. Lumiluolassa. 5. Voitetulla Voiton huipulla hulmuaa Spartakin lippu.

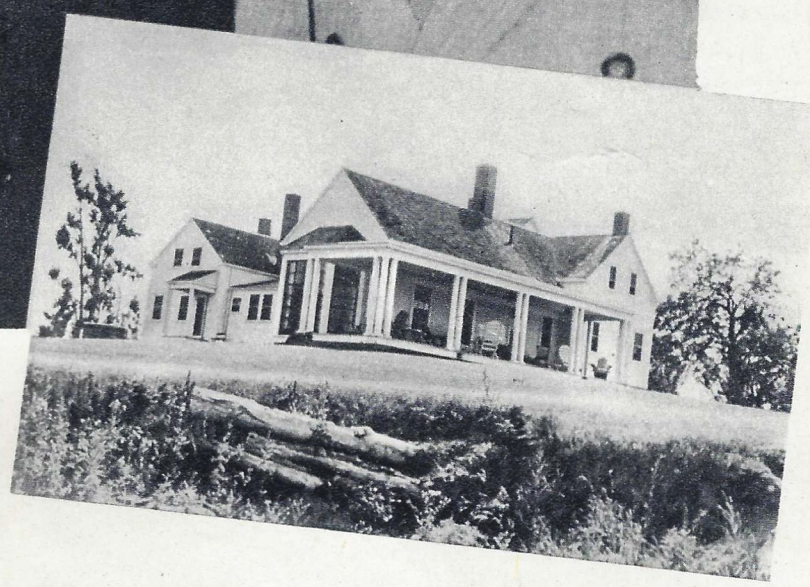

Cyrus Eatonin vieraana. Vasemmalta — professori Chien Tuan-sheng, A. M. Samarin, Cyrus Eaton ja Majid Khadduri. Toisessa kuvassa — Pagwash, jossa eri maiden tiedemiesten, poliitikkojen ja julkisuudenedustajain epävirallinen konferenssi pidettiin.

Cyrus Eaton'in luona

„Kahden niin syvästi toisistaan eroavan järjestelmän kuin kapitalismin ja kommunismin rauhallinen rinnakkaiselo on paitsi mahdollista myös tuiki tarpeellista", — sanoo amerikkalainen teollisuus- ja rahamies, Chesapeake and Ohio Railway-yhtymän johtaja miljardööri Cyrus Eaton. Tämä yli 70 vuoden ikäinen mies kuuluu Yhdysvaltojen kahdenkymmenen rikkaimman miehen joukkoon. Lausumansa mukaan hän on yli kahden miljardin dollarin arvoisen teollisuusimperiumin perustaja ja isäntä. Samanaikaisesti Mr. Cyrus Stephen Eaton on järkevästiajatteleva ihminen, joka on mainiosti perillä kylmistä tosiasioista ja todellisista voimasuhteista. Hän ei ole silmittömästi raivoissaan siitä, että sosialismin maat ovat olemassa, eikä yllytä ristiretkeen niitä vastaan. Päinvastoin hän on taipuvainen pilailemaan eräiden Wall Streetin eittämättöminä pitämien katsomusten kustannuksella.

Toiset sanovat Cyrus Eatonia jonkinlaiseksi haihattelijaksi sen tähden, että hän harrastaa filosofiaa ja kirjallisuutta sekä tekee tuttavuutta ajattelevien ihmisten, sellaistenkin kanssa, jotka ovat toisenlaisten katsomusten ja vakaumusten kannalla, ja — mikä kauheinta! — lukeutuu kapitalistisen ja sosialistisen järjestelmän rauhallisen rinnakkaiselon kannattajiin.

— Maapallon kansat, — Mr. Eaton väittää, — ovat aina suuresti eronneet toisistaan taloudellisten, poliittisten ja uskonnollisten vakaumustensa puolesta... Historia osoittaa, ettei tätä eroa ole koskaan pystytty poistamaan sotien avulla. Sitäpaitsi nykyisellä atomiaikakaudella sota saattaa tuhota sekä hyökkääjän että hyökkäyksen kohteeksi joutuneen maan. Ihmiskunnan olemassaolo, eteenpäinmenosta puhumattakaan, perustuu vapaaseen aatteiden vaihtoon sekä tapojen ja vakaumusten vilpittömään keskinäiseen kunnioittamiseen. USA ja Neuvostoliitto erottautuvat muiden valtojen joukosta taloudellisesti ja poliittisesti nopeasti kasvavina jättiläisinä sekä täysin vastakkaisten talousjärjestelmien johtavina edustajina. Näiden kahden suurvallan velvollisuus on niin omien kuin yleistenkin etujen nimessä viitoittaa maailman kansojen suurelle perheelle tietä rauhaan, vaurauteen ja edistykseen... Poliitikkojemme tulisi ihmiskunnan tuhoamisen synkän valmistamisen asemesta turvautua harkintaan ja kärsivällisyyteen kansainvälisissä asioissa...

Cyrus Eaton on kesäasunnossaan Pagwashissa (Kanadassa) jo kaksi kertaa järjestänyt eri maiden tiedemiesten, poliitikkojen ja julkisuuden edustajain epävirallisia konferensseja. Kanadalainen sanomalehti „Halifax Chronicle Herald" on sanonut noita tilaisuuksia „rauhallisen rinnakkaiselon kokeiluksi pienoiskoossa". Buffalo'ssa ilmestyvä „Evening News"-lehti kirjoitti, että „Pagwash on jäävä historiaan", koska sillä „voi monien maiden ajattelijoiden ystävällisen ajatustenvaihdonpaikkana olla tavattoman suuri merkitys ihmiskunnalle".

Vuoden 1955 syksyllä Pagwashiin kokoontui yhdeksän kansakunnan edustajia käsittelemään ystävällisessä yhteishengessä erilaisia kansainvälisiä ongelmia. Heidän joukossaan oli neuvostoliittolainen metallialan oppinut A. M. Samarin, Pekingin poliittisen ja juridisen instituutin presidentti Chien Tuan-sheng, Lähi-Idän kysymysten asiantuntija S. H. Longrigg Englannista, Ranskan Kanadassa oleva konsuli Jean La Pierre, Saksan entinen valtakunnankansleri Heinrich Bruening, irakilainen diplomaatti Majid Khadduri, Israelin ulkoministeriön virkailija Leo Kohn, Rockefeller-säätiön humanitaarisen osaston apulaisjohtaja John Marshall New Yorkista, sekä Yhdistyneiden Kansakuntien järjestön, USA:n ulkoministeriön ym. edustajia. Puheenjohtajana toimi McGill-yliopiston dekaani H. N. Fieldhouse Kanadasta.

Konferenssi jatkui useita päiviä. Professori Chien Tuan-sheng sanoi: „Tämän konferenssin koollekutsuminen oli hyvä ajatus. On saatava enemmän aikaan kosketuksia eri maiden ihmisten kesken".

Lehtemme kirjeenvaihtaja on puhutellut Pagwashin konferenssiin osallistunutta Neuvostoliiton tiedeakatemian kirjeenvaihtajajäsentä Aleksandr Samarinia.

— Pohdimme hyvän tahdon ja yhteisymmärryksen hengessä monenlaisia kansainvälisiä ja valtiollisia ongelmia: Suezin kysymystä, Algerian tilannetta, Kiinan kansantasavallan perustuslakia ja eräitä muita asioita. Ystävällinen isäntämme oli järjestänyt tilaisuuden osanottajille kaikki keskustelumahdollisuudet. Olen siinä vakaassa käsityksessä, että tämänkaltainen vapaa ajatustenvaihto ja henkilökohtainen kosketus on omiaan edistämään kansojen keskinäisen yhteisymmärryksen kasvua.

— Haluaisin samalla käyttää hyväkseni tätä tilaisuutta, — A. M. Samarin sanoi lopuksi, — lausuakseni „Neuvostoliitto"-lehden kautta sydämelliset terveiset ja lämpimät kiitokset ystävälleni Mr. Eatonille erinomaisesta „Pagwash-kokeilusta" ja hänen vieraanvaraisuudestaan. Lujittukoon ja kehittyköön Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton kansojen ystävällinen kanssakäyminen, — siitä on suurta hyötyä koko maailman rauhalle!

SUURTA TAIDETTA

Shanghain teatterin vierailu Neuvostoliitossa

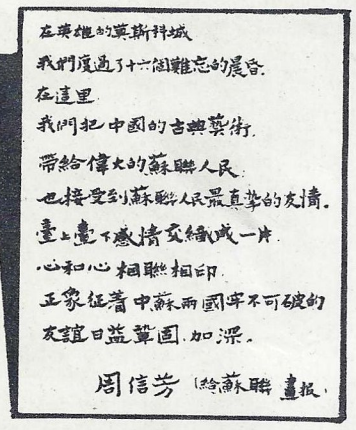

„Olemme viettäneet Moskovassa kuusitoista unohtumatonta päivää. Olemme esittäneet suurelle neuvostokansalle Kiinan klassillista taidetta, ja neuvostoihmiset ovat ilmaisseet meille sydänlämpöisen sympatiansa. Näyttelijät sekä katsojat oli vallannut sama tunne, sydämemme sykkivät samassa tahdissa Kiinan ja Neuvostoliiton murtumattoman ystävyyden lujittamisen ja kehittämisen hyväksi.“

CHOU HSIN-FANG.

Valok. V. Kivrin.

Suurella yleisömenestyksellä vieraili hiljattain Moskovassa pekingiläistä musikaalista draamaa edustava Shanghain teatteri, jota johtaa Kiinan näyttämötaiteen kuulu mestari Chou Hsin-fang, suuren Mei Lan-fangin ystävä ja työtoveri. Kiinan kansan etevät edustajat antoivat moskovalaisille kaksikymmentäyksi näytäntöä, lumoten yleisön taidehahmojen ilmeikkyydellä ja mestarillisen hienolla esitystavallaan.

Shanghain teatterin lavastustavassa ei juuri koskaan käytetä kulisseja, joten katsojan huomio kiintyy kokonaan monipuoliseen näyttelysuoritukseen. Lauluin ja puhein, elein ja ilmein, vertauskuvallisin ja akrobaattisin liikkein näyttelijät taikovat lavalle pilkkopimeän yön illuusion, saattavat katsojan uskomaan, että hänen edessään on laajana leviävä viljapelto, läpipääsemätön metsä tahi kuohuva virta, jonka aalloilla keinuu ja kiitää kalamiehen venhe. . .

Neuvostoyleisö antoi vieraittensa suurelle taiteelle ansaitun arvostuksen. Kiinan näyttämötaiteen edustajat saivat neuvostomaassa paljon uusia ystäviä. Virkistäviä ja antoisia olivat heidän kohtauksensa ammattiveljiensä sekä työläisten, virkailijain ja opiskelevan nuorison kanssa.

Moskovan-vierailun päätyttyä Shanghain teatteri kävi kiertomatkalla Leningradissa, Riiassa, Tallinnassa, Vilnassa ja muissa kanpungeissa tarjoten niiden asukkaille mahdollisuuden tutustua erinomaisiin esityksiinsä. Kaikkialla neuvostoihmiset tervehtivät lämpimästi kiinalaisia taitelijoita, pitäen heidän käyntiään ystävyyden ja veljeyden tietä kulkevien kansojen kulttuurillisen lähentymisen uutena ilmauksena.

Chou Hsin-fang näytelmässä „Hsue Ping-kwei jättää hyvästit vaimolleen“.

Kiinalaisia näyttelijöitä esiintymässä Vladimir Iljitshille nimetyn tehtaan työläisille Moskovassa.

Li Yu-ju neuvostolaisen näyttämötaiteen vanhemman sukupolven edustajain, Neuvostoliiton kansantaiteilijain J. D. Turtshaninovan ja A. A. Jablotshkinan parissa.

Erikoisen ystävällinen mieliala vallitsi shanghailaisten taiteilijain ja moskovalaisen teatteriyleisön kohtaustilaisuudessa. Tilaisuuden päättymisen jälkeen monet moskovalaiset saattoivat kiinalaisia ystäviä hotelliin asti.

Kohtaus näytelmästä „Nefriittirannerengas“.

Kohtaus näytelmästä „Viisitoistatuhatta kolikkoa“.

Taiteilija Chen Chen-chu apinahahmoisen ihmispedon osassa näytelmässä „Palmuviuhka“.

Kohtaus näytelmästä „Kalastajan kosto“.

Näyttelijätär Li Yu-ju prinsessa Te Shangin osassa näytelmässä „Palmuviuhka“.

Tässä on koulumme ja

Puhdasta myös pitää olla. . .

Pienokaisia varten on nukkejakin.

— Päivää, äiti! Minä täällä!. .

Välitunnilla.

— Kuinka sinä tuolla tavalla?!

Taitaa olla epämiellyttävää.

Ensi askel taiteen tiellä.

Päivystysvuorolla ruokalassa.

Lukuinnostusta.

Koulun kirjastossa.

Pulmallinen tilanne.

Sunnuntaiksi kotiin.

kotimme

Josef DIK. **Valok. J. Tshernyshev.**

Ollessani kerran vaimoni kanssa kävelyllä poikkesimme kauppaan ja ostimme lastenvaunut, vaikka pienokaista odotimme vasta muutaman kuukauden kuluttua. Toimme vaunut kotiin ja tuntui kuin huoneeseen olisi samalla lentänyt onnea tuova taikalintu. Puhe alkoi heti kierrellä lapsi-kysymyksen ympärillä: mikä hänestä tulee, millaiseksi tulee hänen elämänsä.

— Mutta sitä ei saa pilata hemmottelulla! — puheli isoäiti opettavasti. — Tärkeintä on opettaa hänet itsenäiseksi. Tärkeätä on se, että hän olisi kiltti ja kohtelias. . .

Onnellisia ovat tosiaankin lapset, jotka kasvavat isän ja äidin hoivissa. Mutta niin ihana ja ihmeellinen kuin elämäntie onkin, se on myös hyvin mutkallinen. Elämässä on aurinkoisia, mutta myös pilvisiä päiviä, jolloin taivas on synkkä ja vieläpä jyrähtelee ukkonenkin. Mutta kuinka on lasten? Maassamme on kaikkien lasten saatava elää onnellisina. Heistä aina huolehtii valtio. Heitä varten on meillä olemassa parantoloita ja teattereita, leikkipuistoja ja lastenkoteja, seimiä sekä muita hoitoloita. Uutena huolenpidonilmauksena lasten onnesta on Neuvostoliiton kommunistisen puolueen XX edustajakokouksen päätös internaattikoulujen perustamisesta.

Kyseinen päätös hyväksyttiin helmikuussa 1956. Mutta nyt on sellaisia oppilaitoksia jo noin kolmisensataa.

Käydessäni Moskovan Kijevin kaupunkipiirin 10. internaattikoulussa huomasin heti, että talossa oli kaikki pantu palvelemaan lasten kasvatusta ja heidän vetämistään tiedon, työn ja kulttuurin pariin.

Koulu sijaitsee miltei joen rannalla nuoren hedelmäpuutarhan keskellä. Siinä on sataviisikymmentä oppilasta seitsemästä ikävuodesta kahteentoista ikävuoteen asti. Koulumatka ei ole pituudella pilattu — tarvitsee vain laskeutua kolmannesta kerroksesta, jossa sijaitsevat asuinhuoneet, toiseen kerrokseen.

Ketä nämä pojat ja tytöt ovat? Ottakaamme esimerkiksi Rimma Romanova. Hänen äitinsä oli kuollut ja huolenpito Rimmasta ja hänen kahdesta sisarestaan oli jäänyt mummon, talohallinnon siivoojan, hartioille. Se kävi hänelle raskaaksi. Kaupunkipiirin valistusosasto riensi mummolle avuksi: vanhin tyttö lähetettiin internaattiin ja nuoremmat lastentarhaan. Ensimmäisen luokan oppilas Volodja Zuikov ei ole orpo: hänellä on äiti ja isä. Mutta Zuikoveilla on kymmenen lasta ja siksi he pitivät parempana sijoittaa Volodjan joksikin aikaa internaattiin. Gena Korshunovin isä on toisen maailmansodan invaliidi. . .

Tiedustellessamme koulun johtajalta, historianopettajalta Jelena Sizyhilta, mitä lapset tekevät vapaa aikanaan, hän vastasi hymyillen:

— Heillä ei oikeastaan „vapaata“ aikaa olekaan.

Tosiaankin! Katsokaahan: aamuvoimistelu, aamiainen, oppitunnit, päivällinen, läksyt, lounas, siivous, ulkoilu, kerhotoiminta, illallinen, televisiolähetykset taikka elokuvaesitykset yms. Siitä on koko vaikea löytää aikaa toimettomuuteen! Eikä kenenkään tee mielikään laiskotella. Onhan paljon hauskempi tehdä läksyt ja mennä askartelemaan metalli- tai puutyökerhoon. Ken taas tahtoo ommella — tarttukoon neulaan ja lankaan. Jos kuka haluaa oppia hoitamaan elokuvakonetta, hän saa opastusta koulun elokuvateatterin „johtajalta“ viidesluokkalaiselta Volodja Jermakovilta. Hän kyllä näyttää, miten filminauha pujotetaan koneeseen ja annetaan äänen kuulua. Aliluokkalaisilla on vielä nuket ja kuutiotkin. Sanalla sanoen kaikille riittää askartelua ja hauskaa, sellaistakin, joka kasvattaa kauneusaistia.

Kirjasto on auki kahdeksasta aamua yhdeksään iltaan. Kirjat on koulu saanut lahjaksi Lenin-kirjastolta. Internaattikoulun kunniapäälliköt, tieteellisen tutkimuslaitoksen työntekijät ovat antaneet käsityöhuoneita varten pora- ja hiomakoneita sekä käsihöyliä. He ovat tuoneet myös magnetofonin. . .

Internaatissa lapset saavat ruuan ja vaatetuksen. Viimeksi mainittuun kuuluu talvitakki ja ulsteri, koulupuku ja kengät, kotivaatteet, tossut, hiihtopuku ja suojapuku. Kokit valmistavat maukasta ja ravitsevaa ruokaa. Jos haluat lisää — ole hyvä!

Internaattikoulun avaamisesta ei ole kulunut vielä pitkää aikaa, mutta lapset ovat jo tottuneet talon tapoihin ja kasvattajiin, ystävystyneet keskenään. Ja kun vanhemmat tulevat hakemaan lapsiaan kotiin sunnuntaiksi, niin ystävykset sopivat jo lähtiessään maanantain tehtävistä.

Lähitulevaisuudessa internaattikouluihin ruvetaan ottamaan ei vain vähävaraisten vanhempien lapsia. Ja se onkin hyvä, — sillä tällaisissa kouluissa on luotu erittäin suotuisat ehdot lasten kaikenpuoliselle henkiselle ja fyysilliselle kehitykselle.

Puusepänverstaassa.

Tunnilla.

VÄLÄHDYKSIÄ

MAAN HENGITYS

Kaikille ovat tunnettuja sellaiset luonnonilmiöt kuin vuoksi ja luode. Ne johtuvat Kuun ja Auringon vetovoiman vaikutuksesta maapalloomme. Mutta nämä voimat eivät saa vain aikaan veden nousua ja laskua valtamerissä, vaan niiden vaikutuksesta tapahtuu ajoittaista aaltoilua myös maankuoressa. Vuorokauden kuluessa maankuori nousee ja sitten taas saman verran laskee. Moskovassa näiden vuorokautisten vaihteluiden amplituudi on 30—40 sm. Maankuoren mukana kohoavat siis torit, kadut ja rakennuksetkin...

Kun nousu- ja laskuvesi voidaan helposti havaita paljaalla silmälläkin, niin maankuoren nousua ja laskua ei sensijaan voida tarkkailla yhtä yksinkertaisesti. Maan „hengityksen“ havaitsemiseksi ja sen kimmoisuuden toteamiseksi tarvitaan hyvin tarkkoja kojeita — gravimetrejä. Ne ovat niin herkkiä, että niiden hoitaminenkin on tapahtuva matkan päästä.

Sanottakoon muuten, että erikoisten tutkimusten tuloksena on saatu selville sekin, että Maan kimmoisuus on suunnilleen samanlainen kuin se olisi samankokoisella teräspallolla.

Neuvostoliittolaisten ja amerikkalaisten oppineiden aloitteesta maapallon periodisten muodonmuutosten tarkkailu on otettu kansainvälisen geofyysillisen vuoden ohjelmaan. Neuvostoliitossa tarkkailuja tullaan suorittamaan ympäri vuoden Moskovan lähistössä ja Pulkovan observatoriossa Leningradin lähistössä.

Kuvassa — Neuvostoliiton tiedeakatemian maafysiikan instituutissa tarkastetaan Pulkovan observatoriolle toimitettavia gravimetrejä.

LEO TOLSTOIN PIIRROKSIA

Leo Tolstoi kiinnitti suurta huomiota kirjojensa kuvitukseen. Niinpä hänen tiedetään tehneen tarkkaa työtä M. Bashilovin ja L. Pasternakin kanssa, jotka ensimmäisinä kuvittivat „Sodan ja Rauhan“ ja „Ylösnousemuksen“. Harvat kuitenkin tietävät, että Tolstoi piirteli toisinaan itsekin. Niinpä on säilynyt hänen aapiskuviaan, kaukasialaisten vuoristolaistyyppien luonnoksia sekä hänen kuvituksensa Jules Verne'n romaaniin „Maailman ympäri 80 päivässä“. Kirjailijan poika Ilja Tolstoi on näistä piirroksista kirjoittanut:

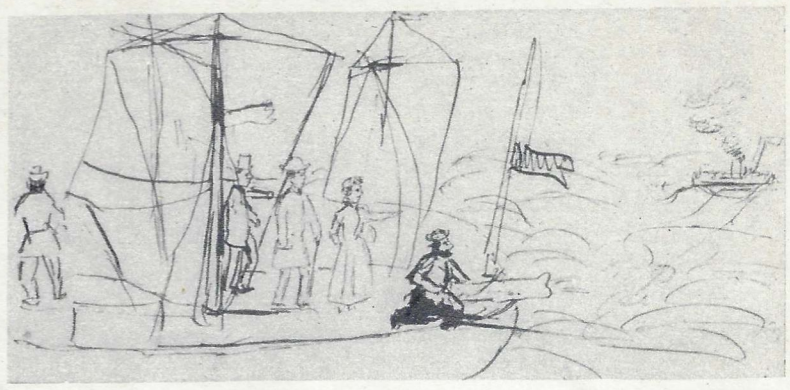

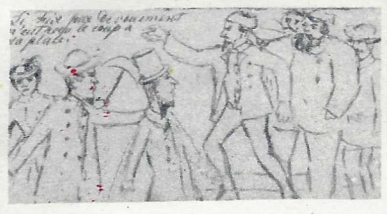

„Lapsuutemme tuona ajankohtana olimme viehättyneet lukemaan Jules Verne'iä. Isä toi näitä kirjoja Moskovasta. Kokoonnuimme joka ilta kuuntelemaan, kun isä luki meille ‚Kapteeni Grantin lapsia‘, ‚Sukellusla ivalla maapallon ympäri‘, ‚Maasta kuuhun‘, ‚Kolme venäläistä ja kolme englantilaista‘ sekä lopulta ‚Maailman ympäri 80 päivässä‘. Viimeksimainitussa kirjassa ei ollut kuvia. Siksi isä ryhtyi kuvittamaan sitä itse. Hän varusti joka illaksi niin hauskoja mustekynäpiirroksia, että ne miellyttivät meitä paljon enemmän kuin muissa J. Verne'n kirjoissa olleet kuvat. Isä ei tietenkään ollut mikään piirtäjä, mutta hyvin se silti meidän mielestämme hänellä kävi ja me olimme kaikki tyytyväisiä. ...Odotimme ikävällä iltaa ja kaikki yhtenä joukkona kurottauduimme hänen pyöreän pöytänsä yli, kun hän keskeytti lukunsa ja veti kirjan alta esille piirroksensa.“

Noista kuvista on nykypäiviin säilynyt 17. Tässä näemme muutamia näistä laajalle lukijapiirille tuntemattomista suuren kirjailijan piirroksista.

ENSI KERRAN ITÄISELLÄ PALLONPUOLISKOLLA

Suorittaessaan geologisia tutkimuksia Pinega-joen laaksossa arkangelilainen geologi M. Plotnikov huomasi eräässä maanvieremässä muinaiseläinten luita. Neuvostoliiton tiedeakatemian paleontologisen instituutin retkikunta on kaivauksia suorittaessa siellä tehnyt uusia samanlaisia löytöjä. Tutkimukset ovat osoittaneet näiden löytöjen olevan pelyosaurusten sukuun kuuluneen matelijan casean luita. Mainitut pedot ovat asustaneet Maata permikaudella, siis noin 200 miljoonaa vuotta sitten. Tähän mennessä casean luita on tavattu vain läntisellä pallonpuoliskolla, USA:n alueella (Texasissa ja Oklahomassa). Itäisellä pallonpuoliskolla niitä on nyt tavattu ensimmäisen kerran, ja eräät luurangot ovat säilyneet hyvin. Tiedemiehille tarjoutuu nyt tilaisuus syventää tietämystämme noista eläimistä, joiden elintavoista on vielä hyvin hämärät tiedot.

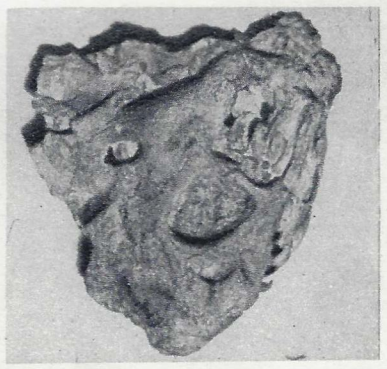

Mainittakoon, että melkein samanaikaisesti casean kanssa, löydettiin Vjatkan varrelta Kirovin alueelta toisen muinaismatelijan — captorhinidaen jäännökset. Niitäkään ei ole aikaisemmin tavattu itäisellä pallonpuoliskolla.

Kuvassa — Pinega-joen laaksosta löydetyn casean pääkallo; siinä nähdään näille eläimille ominaiset tavattoman suuret sieraimet ja aivojen käpylisäkkeen aukko.

MERISAUKKOJA FILMAAMASSA

Matkustimme Moskovasta koko neuvostomaan halki filmaamaan kansantajuista tieteellistä elokuvaa „Tyynellä valtamerellä“. Filmaajien ja ohjaajien ohella retkikuntaan kuului eri aloja ja ammatteja edustavia neuvonantajia. Biologi kertoi:

— Joudumme näkemään paljon vaivaa, jos mielimme filmata Tyynenmeren vesistöissä asustavan näädänsukuisen otuksen, jota jotkut sanovat Kamtshatkan majavaksi, toiset taas kalaniksi ja kolmannet merisaukoksi. Se on erinomainen uimari, jota ani harvoin tapaa kuivalla. Aikoinaan se oli laajalle levinnyt Tyynenmeren pohjoisosassa — Kamtshatkalla, Kurileilla, Komendöörin saarilla, Aleuteilla, Sahalinilla, Japanissa, Pribylovin saarilla ja huomattavassa osassa Pohjois-Amerikan länsirannikkoa. Nyt merisaukko, jonka turkki noteerataan melkein kullan arvoiseksi, on käynyt hyvin harvinaiseksi. Vuonna 1924 sen ampuminen kiellettiin ankarasti. Sitä oli jälellä tuskin kolmeakaan sataa. Kurilien saarijono on eräs niitä harvoja paikkoja, missä näitä ainutlaatuisia eläimiä vielä nykyisin asustaa. Rauhoitus on edistänyt niiden lukumäärän kasvua.

Jonkun ajan kuluttua retkikuntamme saapui Kurileille. Urup-saaren asukkaat kertoivat meille mielenkiintoisia tietoja merisaukon elämästä. Viime talvena ne olivat joutuneet pahaan pulaan. Jäät olivat ajautuneet kiinni rantaan ja kasaantuneet suuriksi röykkiöiksi. Eläimet jäivät ravintoa vaille, niitä uhkasi nälkäkuolema. Silloin koko lauma nousi maihin ja lähti taapertamaan harjanteelle johtavaa tietä pitkin. Huonoina „kävelijöinä“ ne kulkivat kömpelösti, mutta sitä sisukkaammin ne polkivat vain eteenpäin ja, päästyään vihdoin harjanteen yli, laskeutuivat saaren vastakkaiselle rannalle, jossa jäät eivät olleet kahlinneet kaikkea vettä. Verrattomien ponnistelujen hinnalla ne pelastivat henkensä.

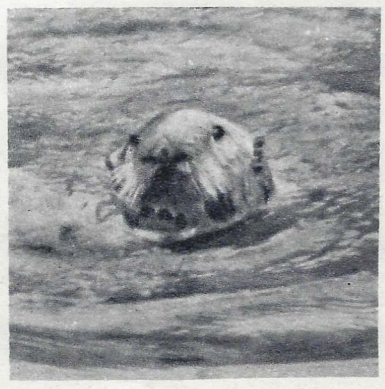

Illalla asetimme huolellisesti naamioidun kameramme kauniin poukaman rannalle, ja itse niin hiljaa kuin suinkin mahdollista lähdimme kahden kilometrin päässä sijaitsevalle leirillemme.

— Muistakaa, että merisaukot ovat hyvin arkoja, — varoitteli meitä metsästysneuvoja. — Kulkekaa hiljaa, kumijalkineissa, älkää tupakoiko älkääkä puhuko äänekkäästi...

Leiri oli kaukana ansapaikasta. Lämmittääksemme ruokaa me teimme nuotion. Ja aivan kuin vastaväitteeksi varoittajalle, vedestä näyttäytyi äkkiä kolme merisaukkoa. Ne katselivat meitä uteliaina, uiskentelivat melko lähellä rantaa, sukelsivat ja lähtivät pois.

Toinen tapaus sattui muutamia päiviä myöhemmin. Tavattuamme paikallisen metsästäjän aloimme häneltä kysellä, millä puolella saarta merisaukkoja varmemmin tapaisi.

— Vaikkapa tälläkin! — metsästäjä vastasi ja ampui ilmaan kaksi laukausta.

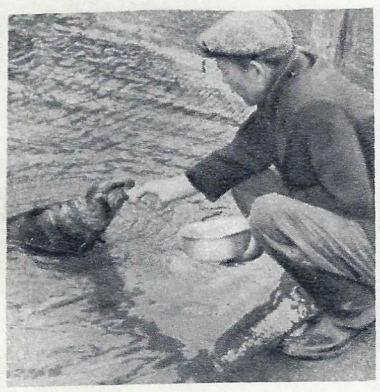

Vedestä alkoi heti näkyä merisaukkojen päitä. Ne kurottelivat kaulaansa seuraten uteliaina, mitä rannalla tapahtuu.

Näin tutustuimme kuvattaviimme. Mutta filmaus edistyi hitaasti. Toisinaan täytyi istua piilossa aamusta iltaan, saadakseen pienen filmipätkän.

Erään tuollaisen „vahtivuoron“ aikana vedestä ilmaantui emäsaukko poikineen. Niillä alkoi „uimatunti“. Emä ui muutaman metrin ja odotti, kunnes poikanen pääsi perästä. Poikaselta kävi uiminen kömpelösti, se väsyi nopeasti ja sitten autuaallisena lepäili emänsä tuuheaa ja lämmintä turkkia vasten. Emän sukeltaessa riistan perään poikanen jäi pinnalle avuttomasti kellumaan kuin koho naukuen äänekkäästi yksinäisyyden kammossa.

Lähikuvat oli tarkoitus ottaa aitauksessa. Sitä varten oli saatava merisaukkoja kiinni elävänä. Lähdimme veneellä poikasensa kanssa uiskentelevan saukon perään. Pentu sitoi emoa ja pidätti sen pakoonpääsyä, joten aloimme jo lähestyä saalistamme. Silloin emä sukelsi ja jätti poikasensa oman onnensa nojaan. Siinä se joutuikin verkkoomme. Emä seurasi etäämpää jonkun aikaa venettämme, mutta ui sitten pois. Kohta saimme kiinni toisenkin poikasen, mutta emäsaukkoja emme saaneet.

Alkuaikana kasvattimme kieltäytyivät ruuasta ja sihisivät äkäisesti, kun niille tarjottiin nilviäisiä, kalanmätiä ja kalaa. Emme otaksuneet niiden syövän merikaalia, mutta epätoivoissamme ehdotimme niille sitäkin. Hämmästys oli yleinen, kun poikaset ottivat sitä ihmisen kädestä ja ryhtyivät syömään suurella halulla.

Muutaman päivän kuluttua eläkkimme jo nousivat vedestä rannalle, heti kun joku meistä lähestyi aitausta. Lähikuvien ottaminen alkoi sujua jo paremmin, ja mukana ollut eläintieteilijä täydensi tuntuvasti havaintojaan merisaukosta.

Filmaaja J. VOROBJOV.

Berliinin „Eurooppa-Palast"-teatterissa yleisö kukittaa konsertin jälkeen siellä vierailleita Omskin venäläisen kansankuoron näyttelijöitä. **Zentralbild.**

Moskovassa vierailleen Leipzigin „Gewandhaus"-sinfoniaorkesterin johtaja F. Konwitschny puhuttelemassa neuvostoliittolaista pianotaiteilijaa T. Nikolajevaa ja kapellimestaria N. Anosovia. **Valok. N. Rahmanov.**

Moskova vietti hiljattain huomatun meksikolaisen taiteilijan Diego Riveran syntymän 70-vuotispäivää. Kuvassa — Moskovan arkkitehtien talossa pidetyn juhlakokouksen puhemiehistö. Puhumassa Meksikon Neuvostoliiton-suurlähettiläs A. Rosenzweig Díaz. **Valok. A. Stuzhin.**

Neuvostoliitossa vieraili hiljattain italialainen tenori Luigi Infantino. Taiteilija esitti konserteissa aarioita oopperoista ja kansanomaisia napolilaisia lauluja.

— Tunnen suurta kiitollisuutta neuvostoihmisiä kohtaan siitä herttaisesta vastaanotosta, — sanoi Luigi Infantino lehtemme kirjeenvaihtajalle, — jota olen saanut osakseni Neuvostoliitossa. Mieluista on muistella sitä huomaavaisuutta ja ystävyyttä, joka on vallinnut konserteissani.

Lopuksi italialainen laulaja pyysi lausumaan „Neuvostoliitto"-lehden lukijakunnalle tervehdyksensä ja onnentoivotuksensa.

Valok. A. Garanin.

Neuvostoliitossa vieraili hiljattain kuuluisa ranskalainen laulaja Yves Montand, jonka konsertit saivat osakseen yleisön erittäin lämpimän vastaanoton. Kuvassa — Yves Montandin (keskellä) vastaanotto Moskovan lentosatamassa. Vasemmalla — laulajan puoliso, näyttelijätär Simone Signoret. Toinen oikealta — Neuvostoliiton kansannäyttelijä — Sergei Obraztsov. **Valok. V. Shahovski.**

M. A. Vrubel. **Omakuva** (v. 1904).

M. A. VRUBEL

Sata vuotta hänen syntymästään

Mihail Aleksandrovitsh Vrubel oli huomattu XIX vuosisadan lopun ja XX vuosisadan alun venäläinen taidemaalari. Hänen luomistyölleen on kuvaavaa uuden etsiminen muodon ja värityksen alalla. Luomistyössään taiteilija liikkui mielikuvituksellisen taru- ja satumaailman piirissä. Vrubelin syntymän 100-vuotispäiväksi Tretjakovin taulugalleria (Moskovassa) järjesti hänen teostensa näyttelyn, jossa oli noin 700 taulua, luonnosta, akvarellia, piirustusta ja veistosta, joita säilytetään Neuvostoliiton erilaisissa museoissa ja yksityiskokoelmissa.

Moskovan lähellä sijaitsevassa „Abramtsevon" kotimuseossa oli myöskin Vrubelin keramiikkataiteelle omistettu näyttely.

M. A. Vrubel. **„Joutsen-neito"** (v. 1900).

VEIKKAUSTA, ENNÄTYKSIÄ, MITALEITA

„Neuvostoliitto"-lehden erikoiskirjeenvaihtaja N. GRIBATSHEV.

Mieltymys veikkaukseen ei ole vain urheilulehtien heikkous. Jo kauan ennen sitä, kun neuvostoliittolaisten urheilijain eräs ryhmä läheni Australian rannikoita moottorilaiva „Gruusialla" ja toinen ryhmä kiiti matkustajasuihkukoneella 930 kilometrin tuntinopeudella Himalajan lumihuippujen yllä, länsimaiden sanomalehdistön palstat alkoivat rehoittaa olympiaennustuksilla. Siinä oli se hyvä puoli, että se kohotti kiinnostusta kisoihin. Mutta kun joulukuun 8 päivänä Melbournessa sammui olympiatuli, niin kävi selväksi, että urheiluennustajille ja -profeetoille on tullut aika kohottaa ammattitaitoaan vakavasti.

Ennen Melbournea neuvostoliittolaiset urheilijat olivat osallistuneet olympiakisoihin vain Helsingissä ja Cortina d'Ampezzossa, mikä merkitsi sitä, ettei heillä ollut riittävää kokemusta tällaisista kisoista. Mutta kummassakin tapauksessa tulokset olivat sensijaan huomattavan hyvät. Mutta kurkistellessa ennen starttia Melbournen kisojen tuloksiin ajateltiin kuitenkin, ettei Neuvostoliiton joukkue katkaise maalinauhaa eikä tule olemaan voittajien kärkijoukossa. Tätä kunniasijaa veikattiin amerikkalaisille urheilijoille, jotka esiintyivät tosiaankin voimakkaasti ja tarmokkaasti. Neuvostoliittolaisten urheilijain vakuuttava voitto on nyt yleisesti tunnettu ja tunnustettu, mutta tässä yhteydessä ei voida olla muistelematta lehdistön eräitä „erehdyksiäkään". Emme tiedä, milloin oli annettu painoon amerikkalaisen „Sports Illustrated"-lehden joulukuun 10 päivän numero, mutta se antoi lukijakunnalleen paljon naurun aihetta. Sensaatiomaisella otsakkeella varustetussa kirjoituksessaan „Taru venäläisten voittamattomuudesta kaadettu kuumoon" lehden tarkkailija huutaa hurraa amerikkalaisille urheilijoille sanottuaan ensin neuvostoliittolaista joukkuetta „ei kaikkein parhaimmaksi" ja veisattuaan ylistysvirttä amerikkalaisille urheilijoille. Ennenaikainen ilo ei antanut tarkkailijan seurata puolueettomasti tapahtumain kulkua ja pakotti julistamaan neuvostoliittolaisen joukkueen saavutukset „yksipuolisiksi".

Urheilupatriotismi on kunnioitusta ansaitseva tunto, mutta vahingonilo saa elämältä rangaistuksensa. Näin kävi tälläkin kertaa. Tehden yhteenvetoja kisojen kulusta toinen amerikkalainen havainnoitsija kirjoitti: „Kolmesta maasta, joilla oli parhain voitonmahdollisuus... ainoastaan Venäjä asetti hyvin tasapainotetun joukkueen". Ja aivankuin väittäen virkaveljeänsä vastaan lausui: „Yhdysvallat asetti loistavan, mutta yksipuolisen joukkueen".

Tulkoon sanotuksi, että kiista sanomalehtimiesten kesken osoittaa sitä, millaisella innostuksella lehdistö ryntäsi urheilun pariin, mutta sillä ei ole mitään yhteistä enempää urheilijain kuin olympiakisojen hengenkään kanssa. Aivan olympiakisojen alusta syntyivät neuvostoliittolaisten ja amerikkalaisten urheilijain kesken sydämelliset ja ystävälliset suhteet — he kävivät toistensa vieraina, olivat läsnä harjoituksissa, ansaitsivat yleisen kunnioituksen ja onnittelivat toisiaan voiton johdosta vilpittömästi ja avoimesti. Monta kertaa saattoi kuulla sanottavan, että tällaiset vilpittömät suhteet olisi hyvä ulottaa muihinkin kansainvälisiin kohtaukseen. Tähän humaaniseen ja rehelliseen ajatukseen on mahdoton olla yhtymättä.

Olisi ylivoimaista koettaa kertoa lyhyessä kirjoituksessa kaikesta, mitä tapahtui olympiastadioneilla ja niiden ympärillä, vaikka se olisi epäilemättä hyvin kiinnostavaa. Mutta oli kuitenkin eräs tärkeä ja erikoisen ilahduttava ilmiö, jota saattoi havaita sekä kisakylässä värikkäine rakennuksineen, poppeleineen ja meluavine nimikirjoitusmetsästäjineen että lehdistötalossa sekä päästadionilla satatuhatlukuisine intomielisine katsojineen. Tämä ilmiö oli itse olympiakisojen henki, tahi, kuten täällä sanottiin, — Melbournen henki! Kenellekään ei ole mikään salaisuus, että olympiakisat alkoivat kansainvälisen tilanteen vissinlaisen jännittyneisyyden vallitessa, jonka luultiin vaikuttavan vahingollisesti urheiluvaltuuskuntien keskinäissuhteisiin. Onneksi sitä ei tapahtunut. Paikallisen lehdistön erilliset ja hyvin arkaluontoiset yritykset lietsoa poliittista intohimoa eivät antaneet tuloksia. Me saimme mitä parhaimman käsityksen austraalialaisten vieraanvaraisuudesta ja mitä parhain tunnustus on annettava australialaiselle yleisölle. On tunnettua moskovalaisten „jännäämisen" suorasukaisuus, ja Melbournessakin näytti monta kertaa siltä kuin olisimme olleet Luzhnikin stadionilla. Sattui tosin sellaistakin, että eräät „siirrettyjen henkilöiden" ryhmät taikka, kuten heitä sanotaan, uusaustraalialaiset antautuivat hysteerisen intohimon valtaan, mutta me emme halua antaa mitään merkitystä tälle haukkumiselle vieraasta porttikäytävästä. Moskovasta kyseltiin usein Melbournen sääsuhteista. Ne olivat oikukkaita ja usein hyvin epäjohdonmukaisia ilmapuntarilla, vaihtuen valoisista päivistä varjoisiin ja helteisistä sateisiin. Voidaan vain säälitellä sitä, etteivät sääsuhteet olleet olympiakisojen austraalialaisten järjestäjäin vallassa — silloin tässäkin asiassa, samoin kuin kaikessa muussakin, olisi vallinnut täydellinen järjestys.

— Mikä sitten oli mielenkiintoisinta olympiakisoissa? — tälläisia kysymyksiä tehtiin meille matkalla Sydneyssa ja Honolulussa, Los Angelesissa ja Tukholmassa sekä kotona. Vastata näihin kysymyksiin tyhjentävästi on mahdollista ainoastaan kokonaisen kirjan mitassa...

Huomattavin tapaus oli Vladimir Kutsin juoksu. Koko lehdistö oli yhtä mieltä siinä, että Kuts oli olympiakisojen sankari. Neuvostoliittolaisen soutajan Vjatsheslav Ivanovin loppukiri oli aivan fantastinen — hänen ryntäystään sanottiin räjähdykseksi, atomiraketin lennoksi. Edullisesti ja huomattavasti erottautui neuvostoliittolainen nyrkkeilyjoukkue ja ensimmäiseksi olympianyrkkeilijäksi sanotaan yksimielisesti aina kohteliasta, rauhallista ja iskutarkkaa Gennadi Shatkovia. Erinomaisen vaikutuksen tekivät amerikkalaiset yleisurheilijat. He olivat tosiaankin aika mestareita eri urheilulajeissa. Korkeata luokkaa olivat japanilaiset voimistelijat — parhaimpien neuvostoliittolaisten voimistelumestarien vakavat ja ansiokkaat kilpaveikot. Suurta kiitosta ansaitsevat australialaiset urheilijat, jotka kovassa ja kireässä kilvassa Euroopan vanhojen urheilumaiden joukkueiden kanssa punnersivat itsensä kollemannelle sijalle. Mitä tulee neuvostoliittolaiseen urheilujoukkueeseen kokonaisuudessaan, niin erinäisistä epäonnistumisista huolimatta sen vakuuttava voitto ja kultasato puhuvat itse puolestaan.

Mutta on vielä eräs kysymys, jonka saattaa erilaisessa muodossa ja hyvin usein kuulla, kun on puhe joukkueemme voitosta: missä on neuvostourheilun salaisuus?

Eikä sitä syyttä sanotakaan: on otettava huomioon, että neuvostourheilu on varmasti ja vankasti kohottanut lyhyessä ajassa kasvunsa vauhtia, kuten Kuts kilvassaan Pirien kanssa näytti, ja edistynyt yhä enemmän kansainvälisellä näyttämöllä. Entä salaisuus? Selittääksemme selvemmin tämän kysymyksen viittaamme eräaseen esimerkkiin. Kommentoiden olympiakisojen alkupuolen tuloksia eräs amerikkalainen lehti kirjoitti, että marxilainen teoria kulkee vararikkoaan kohti eivätkä yhteiskunnalliset olot vaikuta urheilun kehitykseen, sillä urheiluennätystä ei voida tilata mielensä mukaan, samoin kuin ei voida tilata romaania ensimmäiseltä vastaantulijalta. On totta, ettei urheiluennätystä eikä romaania voida tilata keneltä tahansa. Mutta jo tavallisellekin ihmiselle on selvää, että mitä paremmat ovat yhteiskunnalliset olot, sitä terveempää, voimakkaampaa ja vahvempaa on nuori sukupolvi, josta urheilu ammentaa uusia ennätysmiehiä, mitä enemmän valtio huolehtii nuorisosta, mitä enemmän se rakentaa urheilulaitoksia, uimahalleja ja stadioneja, sitä enemmän tulee ilmi lahjakkaita urheilijoita ja sitä nopeampi on heidän kasvunsa.

Neuvostoliiton urheilujoukkueen voiton salaisuus on neuvostourheilun joukkoluonteessa. Sosialistisessa yhteiskunnassa, joka turvaa nuorisolle henkisen ja fyysillisen terveyden, ovat mitä otollisimmat ehdot kaikkien kykyjen kehitykselle. Melbourneen matkusti satoja neuvostoliittolaisia urheilijoita, mutta heidät valittiin kilpailuissa ja spartakiaadeissa, joihin osallistui satoja tuhansia ja miljoonia urheilijoita. Mitään muuta ja suurempaa salaisuutta meillä ei ollut eikä ole! Muistaneeko amerikkalainen lehti ennenaikaista ja epäonnistunutta hyökkäystä marxilaisuutta vastaan nyt, kun ovat tiedossa olympiakisojen tulokset, mutta tämä neuvostourheilun etevyyden „salaisuus" pitäisi ottaa paljon paremmin varteen kaikkien niiden, joita urheilu kiinnostaa. Vain tässä valossa voidaan ymmärtää, miksi sellainenkin lehti kuin „New York Times" kirjoitti, että neuvostoliittolaiset urheilijat saivat yliotteen Yhdysvalloista ja Neuvostoliitto on muuttunut „urheiluennätysmaaksi".

Olympiatuli on sammunut, mutta Melbournen urheiluhenki, lämmin ystävyys ja luottamus, joka syntyi kisojen aikana, on XVI olympiakisojen eräs kaikkein suurin voitto!

V. Kuts.

L. Latynina.

V. Borisov.

A. Bogdanov.

V. Safronov.

I. Rybak.

V. Nikolajev.

K. Vyrupajev.

V. Muratov.

A. Parfenov.

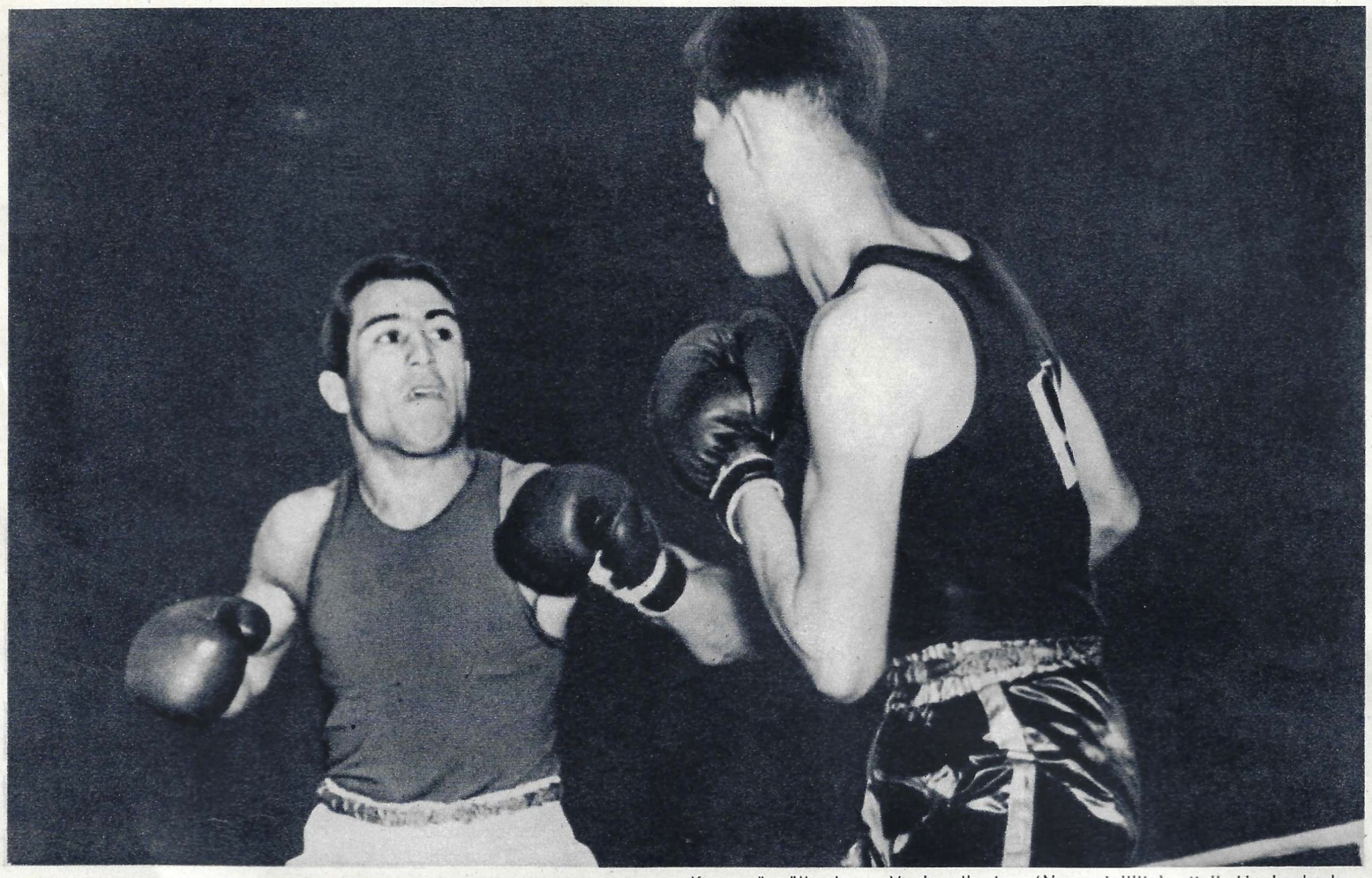

J. Tjukalov.

T. Tyshkevitsh.

V. Tshukarin.

G. Kartozija.

B. Shahlin.

Kevyessä välisarjassa V. Jengibarjan (Neuvostoliitto) otteli H. Loubscherin kanssa (Etelä-Afrikan Liitto). Voitti neuvostoliittolainen nyrkkeilijä.

F. Bogdanovski.

A. Berkutov.

A. Vorobjov.

Voimistelijat palkintopallilla. Kultapallilla V. Tshukarin (Neuvostoliitto), hopeapallilla — T. Ono (Japani) ja pronssipallilla — Neuvostoliiton joukkueen edustaja J. Titov.

G. Shatkov.

Neuvostoliiton ja Jugoslavian jalkapalloilijain loppuottelu päättyi numerotuloksin 1 : 0. Neuvostoliittolaiset jalkapalloilijat toivat kultaa Melbournesta.

Tällä ja seuraavalla sivulla on neuvostoliittolaisten urheilijain — XVI olympiakisojen voittajien kuvia. Eräät heistä saivat useampia mitaleja. Sitäpaitsi monta kultamitalia neuvostoliittolaiset urheilijat saivat joukkuemestaruudesta.

M. Tsalkalamanidze.

V. Jengibarjan.

A. Azarjan.

P. Harin.

J. Dementjeva.

Loppuottelun voittaja neuvostoliittolainen nyrkkeilijä Gennadi Shatkov. Tuona iltana salissa nousi kolme kertaa Neuvostoliiton lippu ja kajahti Neuvostoliiton hymni.

Korkea olympiaoikeus ryhtymässä tehtäviinsä. . .

Lehtimiehet touhussa — uusi olympiamestari syntymässä.

Torttuja riittää kotonakin, mutta Olympiakylässä neuvostoliittolaisille urheilijoille voitoista tarjotut tortut maistuivat erikoisen hyviltä!

V. Romanenko (Neuvostoliitto) painamassa muistomerkkiä pakistanilaisen urheilijan takinrintaan.

PALKINTOTAULUKKO

Maat	Yhteensä mitaleita	Kulta-mitalit	Hopea-mitalit	Pronssi-mitalit
1. Neuvostoliitto	98	37	29	32
2. Yhdysvallat	74	32	25	17
3. Australia	35	13	8	14
4. Saksa	26	6	13	7
5. Unkari	25	9	10	6
6. Italia	25	8	8	9
7. Englanti	24	6	7	11
8. Ruotsi	19	8	5	6
9. Japani	19	4	10	5
10. Suomi	15	3	1	11

Larissa Latynina saanut juuri kolmannen kultamitalin. Radiokommentaattori Vadim Sinjavski pyytämässä häneltä muutamaa sanaa neuvostoliittolaisille radionkuuntelijoille.

I. Jaunsem.

V. Romanenko.

V. Ivanov.

N. Solovjov.

L. Spirin.

G. Botev.

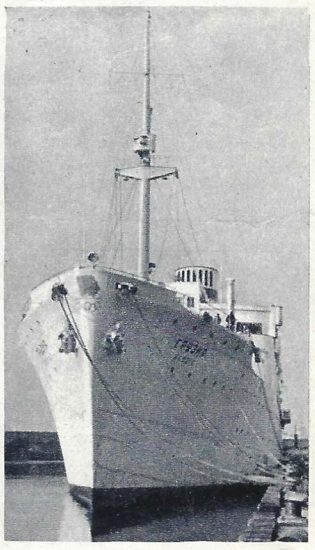

Diesellaiva „Gruusia“, jolla neuvostoliittolaiset urheilijat palasivat kotimaahansa.

Jäljentäminen viittaamatta „Neuvostoliitto“-lehteen kielletty.

Päätoimittaja **N. M. GRIBATSHEV.**

Toimituksen osoite: Moskova, K-9, Moskvininkatu 8.

Leninin kunniamerkillä palkittu J. V. Stalinille nimetty „Pravdan“ kirjapaino, Moskova, Pravdankatu 24.

OLYMPIAVOITTAJA

Marraskuun 23 päivänä neuvostoliittolainen urheilija Vladimir Kuts juoksi Olympialaiskisoissa kuningasmatkansa 10 000 m ja sai ensimmäisen kultamitalin maailman yleisurheiluvalioiden suurkisoissa. Se ei merkinnyt vain voittoa, vaan myös uutta olympialaisennätystä. Kutsin aika oli 28 minuuttia 45,6 sekuntia.

Viiden päivän kuluttua Melnbournesta tuli uusi tieto: "Kuts voittajaksi 5 000 metrillä".

Tällä kertaa hän joutui käymään kireän kamppailun sellaisten kilpaveikkojen kuin maailmanennätysmiehen G. Pirien, C. Chatawayn ja D. Ibbotsonin kanssa. Irroten heistä Kuts tuli maaliin ajassa 13 minuuttia 39,6 sekuntia, saavuttaen taas uuden olympialais- sekä Neuvostoliiton ennätyksen.

Näyttää aivan uskomattomalta, että neljä vuotta sitten, jolloin kuulu Zátopek saavutti häikäisevät voittonsa edellisissä olympialaiskisoissa, Itämeren laivaston matruusi Vladimir Kuts vasta aloitti urheilu-uransa.

Vuoden 1954 Euroopanmestaruuskisojen jälkeen Emil Zátopek sanoi: "Eniten minua ilahduttaa se, että voittajaksi tuli juuri Kuts, joka rehtiydellään parhaiten ansaitsikin tämän voiton. Hän ei kulje toisten vanavedessä, vaan menee rohkeasi, päättävästi ja miehekkäästi kärkeen."

Melbournen stadionin kansoittaneet kymmenet tuhannet katsojat vakuuttuivat näiden sanojen paikkansapitävyydestä. Kutsin hämmästyttävän rohkean taktiikan — avoimen koitoksen — silminnäkijät palkitsivat neuvostourheilijan myrskyisin suosioin ja yksimielisesti tunnustivat hänet XVI olympialaisten sankariksi.

Isossa kuvassa — Vladimir Kuts 10 000 metrin loppusuoralla syyskuun 11 pnä 1956. Tuona päivänä Kuts teki uuden maailmanennätyksen parantaen unkarilaisen S. Iharosin tulosta 12.4 sekunnilla. Alhaalla — Vladimir Kuts Melbournen 10 000 metrillä.